

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto hallinnonalansa kirjanpitoyksiköiden sekä talousarvion ulkopuolella olevien valtion rahastojen tilinpäätöksistä vuodelta 2014

Sisällysluettelo

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tilinpäätöksestä vuodelta 2014	2
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Geologian tutkimuskeskuksen tilinpäätöksestä vuodelta 2014.....	10
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Teknologian tutkimuskeskus VTT:n tilinpäätöksestä vuodelta 2014.....	12
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Mittatekniikan keskuksen tilinpäätöksestä 2014	16
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Innovaatorahoituskeskus Tekesin tilinpäätöksestä vuodelta 2014.....	18
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Matkailun edistämiskeskuksen tilinpäätöksestä vuodelta 2014.....	21
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Kilpailu- ja kuluttajaviraston tilinpäätöksestä vuodelta 2014	23
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Patentti- ja rekisterihallituksen tilinpäätöksestä vuodelta 2014.....	26
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Kuluttajatutkimuskeskuksen tilinpäätöksestä vuodelta 2014	29
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksestä vuodelta 2014.....	31
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Energiamarkkinaviraston tilinpäätöksestä vuodelta 2014	34
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Valtiontakuurahaston tilinpäätöksestä vuonna 2014.....	36
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Valtion ydinjätehuoltorahaston tilinpäätöksestä vuodelta 2014.....	39
Työ- ja elinkeinoministeriön arvio Finpro ry:n toiminnasta vuonna 2014	41

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tilinpäätöksestä vuodelta 2014

Etelä-Savon ELY-keskus on laatinut elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY-keskusten) kolmannen, ELY-keskusten yhteisen toimintakertomuksen osana tilinpäätöstä vuodelta 2014. Kirjanpitoyksikön tilinpäätös laaditaan noudattaen talousarviolakia ja sen nojalla annettuja alemman asteisia säädöksiä ja määräyksiä ja ohjeita. Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen laatimisesta on tarkemmin säädetty valtion talousarvioasetuksella (1243/1992). Ministeriön tilinpäätöskannanotosta on säädetty asetuksen 66 i §:ssä, jonka mukaan ministeriöiden tulee antaa perusteltu tilinpäätöskannanotto hallinnonalansa kirjanpitoyksikön sekä valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut kirjanpitoyksikön tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta. Kannanoton valmistelua varten ministeriö on kuullut ELY-keskuksia ohjaavia tahoja.

Etelä-Savon ELY-keskuksen kirjanpitoyksikön tilinpäätös vuodelta 2014 sisältää johdon katsauksen, jossa kerrotaan ohjausindikaattoreiden toteutumaa ja ELY-keskusten toiminnan vaikutuksia toimintaympäristössä. Kirjanpitoyksikköön kuuluvat ELY-keskukset ovat laatineet toiminnastaan kertomusvuodelta yhteiseen asiakirjaan virastoittain selvityksen ja yhteisen talousarvion toteumalaskelman. Lisäksi ELY-keskuksen tilinpäätös sisältää alueelliset arviot toiminnallisesta tehokkuudesta, tuotoksista ja laadunhallinnasta, henkisten voimavarojen hallinnasta ja kehittämisestä, tilinpäätösanalyysit, sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausumat sekä yhteenvedot havaituista väärinkäytöksistä. Myös TE-toimistojen vastaavat tiedot on esitetty asiakirjassa. Tilinpäätöksestä käy ilmi, että maksullisen toiminnan ja yhteisrahoitteisen toiminnan laskelmat on laadittu Valtiokonttorin määräämällä tavalla.

Kokonaisuutena tilinpäätös on aikaisemmista vuosista kehittynyt parempaan ja analysoivampaan suuntaan. Jatkossa kehittämiskohteena voisi olla esittämistavan yhtenäistäminen eri ELY-keskusten välillä.

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta
2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulostavastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

ELY-keskuksille on laadittu tavoitteiden saavuttamiseksi sekä alueiden näkemysten huomioon ottamiseksi keskusten toiminnan yleistä suunnittelua, ohjausta ja järjestämistä varten yhteinen strategia-asiakirja. Virastojen toimintaa ohjasivat tarkistetut strategiset tulossopimukset sekä toiminnalliset tulossopimukset. Kertomusvuotta koskevat toiminnalliset tulossopimukset tehtiin ohjaavien ministeriöiden ja virastojen tehtävissä.

ELY-keskusten toimivallasta säädetään sekä laissa ELY-keskuksista että erillisissä substanssilaeissa. Lähtökohtaisesti ELY-keskukset huolehtivat niille säädettyjen tehtävien hoitamisesta ja käyttävät niille kuuluvaa toimivaltaa omalla toimialueellaan. ELY-laissa on säädetty ELY-keskusten toimialueiden laajentamisesta, jolloin ELY-keskus hoitaa tehtäviä useamman kuin yhden ELY-keskuksen toimialueella. Keskitetyssä tehtävässä toimivaltaa kes-

kitetään (yhden tai) useamman viraston alueelta yhdelle (tai useammalle) virastolle. ELY-keskuksen erikoistuminen on tietyn erikoisosaamisen keskittämistä (yhteen tai useampaan virastoon keskukseseen) ilman toimivaltasiirtoja.

Kertomusvuonna keskeisimpiä tehtävien keskittämisiä olivat EU:n välittävän toimielimen tehtävien keskittäminen rakennerahastoasioissa ja kansallisten yritystukien keskittäminen neljään ELY-keskukseen (Etelä-Savo, Häme, Keski-Suomi ja Pohjois-Pohjanmaa). Kehittämisen- ja hallintokeskuksen perustaminen valmisteltiin kertomusvuoden aikana ja toteutettiin vuoden 2015 alusta.

Vuosi 2014 oli Suomen talouden kannalta vaikea. Vuodelle 2014 ennustettiin rakenneuudistusten ja elpymiskehityksen tasoittavan tietä vahvemmalle ja tasaisemmin jakautuvalle kasvulle. BKT:n ennustettiin kasvavan EU:ssa 1,6 prosenttia ja euroalueella 1,4 prosenttia. Talouden toipuminen on EU:n alueelle ollut hitaampaa kuin toivottiin. Suomen taloudellinen alavire kuitenkin jatkui kertomusvuonna. Talouden vauhti alkoi hidastua keväällä 2014. Talouskriisi synnytti sosiaalisen kriisin, joka jatkuu edelleen ja talouden hidas elpymisen haittaa toimia, joilla pyritään alentamaan korkeita työttömyyslukuja. Suomessa taantuma on kestänyt jo pidempään kuin 1990-luvun lama. Tilanteen yhtenä merkittävänä taloudellisena tekijänä on Ukrainan ja Venäjän välinen konflikti. Venäjän talouden taantumien ja Venäjään kohdistuvat talouspakotteet vaikuttivat kertomusvuonna Suomen taloustilanteeseen kielteisesti. Venäjä asetti länttä vastaan omia vastapakotteita, jolloin muun muassa meijerituotteet joutuivat vientikieltoon ja esimerkiksi suomalainen Valio oli yksi pakotteiden suurista kärsijöistä. Myös muiden suomalaisten tavaroiden ja palveluiden jälleenmyynti Venäläisille kotitalouksille oli vaikeuksissa sekä Suomessa että Venäjällä.

ELY-keskusten kehittämisessä jatkettiin henkilöstöjohtamisen, strategiseen ohjauksen ja ELY-keskusten toimintakulttuurien yhdenmukaistamista. ELY-keskusten toiminnan tehostamiseksi toteutettiin Iskukykyinen ELY-keskus -hankekokonaisuutta. Hankekokonaisuudella on arvioitu saatavan aikaiseksi noin 450–500 henkilötyövuoden säästöt vuoteen 2017 mennessä. Hallituksen huhtikuussa tekemän lisäleikkauspäätöksen myötä Iskukyky-hankkeiden merkitys toiminnan ylläpitämiseksi ja palvelutason turvaamiseksi kasvoi entisestään.

ELY-keskusten kertomusvuonna henkilötyövuodet olivat yhteensä 3 763. Tehdyt toimet vähensivät 232 henkilötyövuotta edellisestä vuodesta. Toimintamenoilta palkatuista väheni 169 henkilötyövuotta, josta suurin muutos oli Valtoriin siirtyvien määrä. Työllisyysvaroilla palkattujen määrä kasvoi 7,8 henkilötyövuotta. Muilla varoilla palkattujen osalta muutos oli -70 henkilötyövuotta edellisestä vuodesta. TE-asiakaspalvelukeskuksen resurssointi kasvoi 11 henkilötyövuotta.

TE-toimistojen kokonaishenkilötyövuosimäärä lisääntyi 11 htv:lla. Suurimmat lisäykset olivat Pirkanmaalla 19 henkilötyövuotta ja Uudellamaalla 13 henkilötyövuotta. Suurimmat laskut olivat Keski-Suomessa -10 ja Etelä-Savossa -8 henkilötyövuotta.

ELY-keskuksissa tehtiin palvelutyytyväisyyskyselyt koskien laajasti rahoitus-, maksatus-, valvonta- ja lupapalveluita. Keväällä 2015 käytössä olevien alustavien tietojen mukaan palvelutyytyväisyyskyselyjen vastanneiden asiakkaiden arviot olivat kautta linjan hyviä. ELY-keskusten asiakkailta saamien "palvelu kokonaisuudessaan" arvosanojen valtakunnal-

linen keskiarvo on kaikkien palveluiden osalta yli neljä (4,13), joka on hienoinen parannus vuoden 2013 tuloksista (4,07). ELY-keskusten asiakkaat ovat antaneet parhaat arviot asi- antuntemuksesta sekä ystävällisyydestä. Tutkimus julkaistaan alkukesästä 2015.

TE-toimistojen palvelukyvyyn arviointiin otettiin uutena asiana käyttöön palvelutyytyväi- syyskyselyt. TE-toimistojen palvelutyytyväisyydestä toteutettiin vuoden syksyllä 2014 tut- kimus. Tutkimus koostui kahdesta erillisestä kyselystä: tyytyväisyyskysely henkilöasiakkail- le ja erillinen kysely työnantaja-asiakkaille. Kummassakin kyselyssä vastauksia kerättiin kaikista 15 TE-toimistosta.

Tuloksia voi valtakunnallisesti pitää yleisellä tasolla hyvinä. Sekä henkilö- että työnantaja- asiakkaat ovat pääosin tyytyväisiä saamaansa palveluun. TE-toimistojen henkilökunnan osaaminen ja asiakkaan tilanteeseen paneutuminen sekä verkko- ja puhelinpalvelu saivat kiitosta. Moni vastaaja koki hyväksi käytännöksi sen, että asioita voi hoitaa verkkopalve- lussa tai puhelimitse välttämättä matkustamisen TE-toimistoon ja siellä mahdollisen jonot- tamisen. Eniten kiitosta keränneet asiat saivat myös moitteita. Puhelinpalvelun maksulli- suus, toimistossa jonottaminen, verkkopalvelun yhteyden aikakatkaistu tai ongelmat ha- kemuksen liitteiden kanssa olivat asioita, jotka nousivat esille asiakkaiden negatiivisista kokemuksista. Kokonaistyytyväisyys TE-toimiston palveluihin henkilöasiakkaiden osalta oli 3,93 ja työnantaja-asiakkaiden osalta 4,01. Henkilöasiakkailta palvelun ystävällisyys keräsi parhaimmat arvosanat.

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

ELY-keskusten toiminnan vaikuttavuus kohdistui alueiden vetovoimaisuuteen, elinkei- noelämän menestystekijöihin sekä väestön hyvinvointiin. Toiminnan vaikuttavuutta arvi- oidaan strategisten painopisteiden avulla. Suomen taloudellisesta tilasta ja ELY-keskusten niukkenevista resursseista huolimatta virastot kykenivät osin joko saavuttamaan tai lähes saavuttamaan niille asetettuja tavoitteita. Tilinpäätöksessä ei ole kaikilta osin ollut käytet- tävissä toteutumistietoja johtuen lopullisten toteumatietojen myöhäisestä saatavuudesta ja ELY-keskusverkossa tapahtuneista rakenteellisista muutoksista.

Strategisten vaikuttavuuden ohjausindikaattorit ovat tavoitteenasettelultaan useamman vuoden ajanjaksolle asetettuja ja edellyttävät toimia useampana talousarviovuonna.

Alueiden vetovoimaisuuden onnistumisen elementtejä olivat keskittyminen toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen. Alueiden elinvoimaisuutta heikensi selvästi heikentynyt työllisyyssaste ja vastaavasti työttömyyden kasvu. Työttömyyden rakenne muuttui aiempaa vai- keammaksi. Vuoteen 2013 verrattuna pitkäaikais- ja rakennetyöttömien lukumäärä kas- voi. Pakolaisten kuntasijoituksissa ei päästy asetettuihin tavoitteisiin. Ulkomaalaisten työttömyysaste oli kaikkien ELY-keskusten alueilla tavoiteltua korkeampi. Vaikka strategi- set työllisyystavoitteet osoittautuivat vaikeassa työmarkkinatilanteessa varsin haasteelli- siksi, onnistuttiin indikaattoritietojen perusteella työllisyysasteelle asetetut tavoitteet saavuttamaan Satakunnan, Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan, Keski-Suomen ja Etelä- Pohjanmaan ELY-keskusten alueilla. Työttömyysastetavoite saavutettiin Satakunnan, Poh- jois-Karjalan, Keski-Suomen ja Lapin ELY-keskusten alueilla.

Elinkeinoelämän menestystekijöiden tuloksellisuuden osa-alueilla kehitys on ollut oikeasuuntaista. Elinkeinoelämän menestymistä ELY-keskukset kehittivät monin tavoin, muun muassa kohdentamalla yritysrahoitusta kansainvälistymistä tavoitteleville yrityksille. Elinkeinoelämän muutos vaikutti edelleen voimakkaasti yritystoimintaan ja uusien yritysten perustamiseen. Merkittäviä yksittäisiä asioita alueilla olivat eräiden tuotantolaitosten laajat irtisanomiset tai yksiköiden kokonaan lopettamiset. Erityisesti Nokian ja Microsoftin kaupan välittömät ja välilliset vaikutukset olivat merkityksellisiä joillakin alueilla. Yritystuulain mukaisilla avustuksilla, starttirahalla sekä maaseudun kehittämissuunnitelmasta myönnettävillä yritystuilla syntyi yhteensä 8 358 uutta yritystä. Määrä on 410 yritystä enemmän kuin v. 2013, mutta jäi vuoden 2014 tavoitteesta 420 yrityksellä. Yritysten rekrytointitarpeisiin pystyttiin vastaamaan ja rekrytointiongelmia kokeneiden toimipaikkojen määrät jäivät pääsääntöisesti asetettuja enimmäismääriä alhaisemmiksi.

ELY-keskukset saavuttivat ympäristövastuualueella (Y-vastuualue) valtaosin niille asetetut toiminnan vaikuttavuuden kannalta tärkeimmät tavoitteet. Lakisääteisissä tehtävissä oli osin vaikeuksissa, eikä tavoitteita näissä ole kaikilta osin saavutettu. Vuoden 2014 toiminnan tulosten osalta on selkeästi nähtävissä ELY-keskusten välillä eroavaisuuksia tulosten saavuttamisessa. Kuntien heikko taloudellinen tilanne on vaikuttanut siihen, että kuntiin liittyvä toiminta, esim. lausunnotarve on vähentynyt. Yleinen talouden tilanteen heikkous on toisaalta näkynyt esimerkiksi YVA-lausuntojen vähentymisenä.

Ympäristöasioiden asiakaspalvelukeskuksen (Y-asp) toiminta on alkanut hyvin sen käynnistyttyä vuoden 2014 alusta. Asiakaspalvelukeskus on ottanut vastaan merkittävän määrän asiakasyhteydenottoja ja näin vapauttanut ELY-keskusten Y-vastuualueen asiantuntijajohdon työaikaa. Keski-Suomen ELY-keskuksen toiminta sen vetovastuulla olleen Metsä-Fibre Oy:n suunnitellun biotuotetehtaan lupamenettelyiden pilotoinnissa on ollut merkityksellistä, tuottanut arvokasta tietoa ja luonut hyviä käytäntöjä lupamenettelyiden kehittämiseksi nykyistä tehokkaimmiksi ja joustavammiksi. Myös METSO-ohjelma on edennyt kokonaisuudessaan hyvin.

Positiivista on ollut myös ELY-keskusten eri vastuualueiden välisen synergian kehittyminen, samoin kuin alueellisen yhteistyön selvä lisääntyminen. Henkilöstövoimavarojen vähetessä ELY-keskusten tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota toimintatapojen kehittämiseen, toiminnan priorisointiin strategisesti keskeiseen tekemiseen, kuten esimerkiksi painottaa kuntien ohjauksessa kuntien strategista suunnittelua ja valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden turvaamista. Myös kumppanuuksien hyödyntäminen ja yhteistyön vahvistaminen elinkeino-, liikenne ja ympäristövastuualueiden (E-, L- ja Y-vastuualueet) välillä on tärkeää. ELY-keskusten tulee nykyistä enemmän hyödyntää tehokkaasti erikoistumisen sekä alueellisen yhteistyön kehittämisen mahdollistamia voimavaroja.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tehtäviä on toimenpiteiden vaikuttavuuden ja tulostavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta käsitelty niukasti ja eräiden ELY-keskusten osalta käsittely puuttui kokonaan. Maatalouden ja maaseudun kehittämisen toiminnallisten tulostavoitteiden toteutumista kuvataan aiempia vuosia paremmin, mutta edelleen tarkastelun yhtenäisyyttä ja sitomista tulostavoitteiden saavuttamiseen on parannettava, jotta tulossopimuksessa sovittujen tulostavoitteiden saavuttamisesta voisi muodostaa yhtenäisen kokonaiskuvan koko valtakunnan tasolla. Tarkastelussa myönteisiä poikkeuksia ovat mm. Hämeen, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon ELY-keskusten tarkastelut.

Luomutuotantoa sekä luomu- ja lähiruuan käyttöä on edistetty monessa ELY-keskuksessa ympäristösopimuksin ja hankkein. Biotaloutta on myös kehitetty laajasti. Mielenkiintoinen ja esimerkillinen yksityiskohta on Lapin ELY-keskuksen kuvaaman Palveluyrittäjyyttä välittäjäorganisaatiolla –hankkeen toiminta, jossa on luotu uusia tapoja tuottaa lähipalveluja yhdessä kunnan kanssa. Toimintamalli parantaa palvelujen saatavuutta erityisesti harvaan asutuilla alueilla.

Muutamaa ELY-keskusta lukuun ottamatta elintarviketurvallisuuteen liittyvät tehtävät ja niissä saavutettu vaikuttavuus alueiden elinvoimaisuuteen, elinkeinoelämän kilpailukykyyn ja väestön hyvinvointiin näkyvät tilinpäätöksessä vaikuttavuutta kuvaavissa teksteissä niukasti. Tämä on merkityksellistä huomata, koska Suomi on rikas maa luonnonvarojen suhteen ja Eviran ohjaamien tehtävien vaikutusta ELY-keskusten luonnonvaroihin nojautuvan elinkeino- ja talouselämän kehittämiseen voidaan pitää merkittävänä. Esimerkiksi Suomen hyvä kasvinterveystilanne on metsä- ja puutarhataloudelle ja laajemmassa kuvassa koko biotaloudelle merkittävä kilpailuetu.

Liikennevastualueet (L-vastuualue) ovat onnistuneet tehtävässään olosuhteisiin nähden hyvin. Tienkäyttäjätyytyväisyyden lasku tai se, että esim. vilkkaasti liikennöityjen teiden kuntoa koskevaan tavoitteeseen ei päästy, kuvaa perusväylänpidon niukkaa rahoitusta.

Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnan tuloksellisuutta on kuvattu taloudellisuuden ja tuottavuuden sekä tuotosten ja laadunhallinnan mittaristolla. Taloudellisuuden ja tuottavuuden kehittymistä on arvioitu ELY-keskusten osalta avainsuoritteiden perusteella ja TE-toimistojen osalta henkiötövuosien ja kustannusten pohjalta. Taloudellisuudelle ja tuottavuudelle ei oltu asetettu tavoitteita vuodelle 2014.

Taloudellisuuden ja tuottavuuden raportointi on vakiintunut ELY-keskuksissa. Avainsuoritteiden osalta tulee kuitenkin edelleen jatkaa suoritteiden määrittelyä erityisesti Y-vastuualueen suoritteiden osalta. KEHA-keskuksen perustaminen vuoden 2015 alusta tuo haasteita raportointiin. ELY-keskusten tietojen vertailtavuuden lisäämiseksi tulee kiinnittää huomiota Taikan kirjauskäytäntöjen yhtenäistämiseen. TE-toimistojen osalta tulisi määritellä tehtäväkohtaisia suoritteita taloudellisuus- ja tuottavuuslaskennan toteuttamiseksi.

Maksullinen toiminta

Kannattavuuden osalta ELY-keskukset esittivät maksullisen toiminnan kustannusvastuuslaskelmat sekä yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastuuslaskelmat. Julkisoikeudellisista suoritteista tuottoja kertyi 11,3 milj. euroa (kustannusvastaavuus 100 %) ja yhteisrahoitteisesta toiminnasta 27,7 milj. euroa (omarahoitusosuus 93,3 %). Tavoitteeksi maksullisen toiminnan osalta oli asetettu 8 milj. euroa ja yhteisrahoitteisen toiminnan osalta 37,8 milj. euroa. Maksullisen toiminnan tavoite ylittyi reilusti, mutta yhteisrahoitteisen toiminnan tavoitteesta jäätin.

Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus oli julkisoikeudellisten suoritteiden osalta 100 %, jossa on nousua 24 % edelliseen vuoteen verrattuna. Tuloista 75 % saatiin yhä L-vastuualueen suoritteista. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen julkisoikeudellisten suoritteiden

den kustannusvastaavuus ylittää selvästi 100 % (275 %). Pääosa lupatuloista muodostuu Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukseen keskitetyistä tavara- ja joukkoliikenneluvista. Kustannusvastaavuuteen on kiinnitetty huomiota jo valmisteltaessa vuoden 2015 maksuasetusta. Kustannusvastaavuuden kehitystä tulee seurata ELY-keskusten, TEM:n ja Liikenneviraston yhteistyönä ja tarpeen mukaan edelleen korjata suoritteiden hintoja vuodelle 2016. Ympäristöministeriölle ei raportoitu maksullisen toiminnan tuloksen ja kannattavuuden osalta edellytetyjä kustannusvastaavuustietoja.

Yhteisrahoitteisen toiminnan laskelma ei sisällä kaikilta osin Y-vastuualueen yhteisrahoitteista toimintaa. Tästä johtuen ei yhteisrahoitteisen toiminnan laskelma ole täysin luotettava. ELY-keskuksen tulee huolehtia siitä, että myös Y-vastuualueen yhteisrahoitteinen toiminta voidaan esittää laskelmissa kattavasti.

Palvelukyky ja suoritteiden laatu

Elinkeinoelämää palvelevat tienpitäjän luvat on priorisoitu tärkeimpien L-vastuualueen tehtävien joukkoon. Pirkanmaan ELYn on tärkeä kiinnittää huomiota lupien käsittelyaikoihin ja varmistaa tehtävien riittävä resursointi.

Maaseutuviraston toimesta teetettyä ELY-keskusten palvelutyytyväisyyden tasoa maatalouden ja maaseudun kehittämisen tehtävissä on analysoitu tilinpäätöksessä kattavasti. Muun muassa vuonna 2014 maataloustukivalvontojen asiakastyytyväisyystavoite oli 8,38, mihin pääsi neljä ELY-keskusta. Keskiarvo 8,25 on hieman alhaisempi kuin vuonna 2013 (8,38), mutta kuitenkin edelleen hyvällä tasolla.

ELY-keskukset ovat saavuttaneet Maaseutuviraston toiminnallisina tulostavoitteina olleet maaseudun kehittämistukien yritys- ja hanketukipäätösten ja maksupäätösten käsittelyaikataavoitteet erinomaisesti. Kuitenkin yhtenäinen käsittelytapa tilinpäätöksessä puuttuu. ELY-keskusten käsittelyaikataavoitteita ei ole analysoitu kovin kattavasti, vaikka tulokset ovat olleet ELY-keskusten käytössä hyvissä ajoin helmikuun alkupuolella. Erityisesti syyt poikkeamiin yritystukipäätösten 50 vrk käsittelyaikataavoitteesta (Pohjois-Karjala, Pirkanmaa, Varsinais-Suomi) ja maksupäätösten 60 vrk käsittelyaikataavoitteesta (Keski-Suomi) olisi pitänyt raportoida.

TE-toimistojen osalta työnantaja-asiakkaiden hyvien ja erittäin hyvien palvelukokemusten tavoitetta 69 % ei täysin saavuttu toteuman ollessa 64,3 %. Myös työnhallija-asiakkaiden hyvien ja erittäin hyvien palvelukokemusten tavoitteesta 65 % jäätin hieman, toteuma 61 %. Kuitenkin kummankin osalta tapahtui parannusta edelliseen vuoteen verrattuna. ELY-keskuksen tulisi esittää tilinpäätöksessä myös tavoitteet toteumien rinnalla.

Henkilöstön työtyytyväisyysindeksit olivat kokonaisuutena hyvällä tasolla sekä ELY-keskuksissa (toteuma 3,33) että TE-toimistoissa (toteuma 3,13). ELY-keskusten työtyytyväisyys säilyi edellisen vuoden tasolla ja TE-toimistojen nousi 0,1 yksiköllä.

3. Toimenpiteet, joihin kirjanpitoyksikön on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Valtionalouden tarkastusvirasto antoi vuodelta 2014 seuraavat laillisuusmuistutukset Etelä-Savon ELY-keskukselle/ KEHA-keskukselle:

- Momenteille 32.01.20 (Siviilipalvelus, arviomääräraha) ja 32.70.30 (Valtion korvaukset kunnille, arviomääräraha) on talousarvion ja valtion talousarviosta annetun asetuksen 5 a §:n vastaisesti kohdennettu vuodelle 2015 kuuluvia menoja vuoden 2014 menoksi (yhteensä 688 194 euroa). Menettelyllä on pidennetty määrärahan käyttöaikaa valtion talousarviosta annetun lain 7 §:n vastaisesti.
- Talousarvion tilille kirjaamista odottaviin menoihin sisältyy maksettuja ennakoita (2 778 582,84 euroa), jotka olisi talousarvion ja valtion talousarviosta annetun asetuksen 5 a §:n mukaan tullut kirjata menoiksi momentille 35.10.20 (Ympäristövahinkojen torjunta, arviomääräraha).
- Vakituisten virkamiesten palkkoja on maksettu talousarvion vastaisesti (125 650 euroa) momenteilta 30.50.20 (Vesivarojen käytön ja hoidon menot, siirtomääräraha 3 v vuoden 2013 talousarviossa) ja 35.10.22 (Eräät ympäristömenot, siirtomääräraha 3 v vuosien 2012 ja 2013 talousarvioissa).
- Määrärahaa 35.10.21 (Eräät luonnonsuojelun menot, siirtomääräraha 3v) on käytetty talousarvion vastaisesti siirtotalouden kuluihin 34 843,78 euroa. Momentin päätösosassa ei ole mainintaa sen käyttämisestä siirtotalouden kuluihin.
- Eräiden menojen todentamiseen liittyviä menettelyjä ei voida pitää valtion talousarviosta annetun lain 14 §:n tarkoittaman hyvän kirjanpitoavan mukaisina.

Lisäksi ELY-keskusten ja TE-toimistojen KEHA-keskuksen tulee ilmoittaa tarkastusvirastolle 14.8.2015 mennessä, mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten vastaisten menettelyiden ja sisäisen valvonnan puutteiden johdosta.

Edellisen vuoden tilinpäätösarvioinnissa esitettyjen kehittämissuositusten osalta on ELY-keskuksissa ryhdytty seuraaviin toimenpiteisiin:

- Maatalouden ja maaseudun kehittämisen toiminnallisten tulostavoitteiden toteutumista kuvataan luvussa aiempia vuosia paremmin, mutta edelleen tarkastelun yhtenäisyyttä ja sitomista tulostavoitteiden saavuttamiseen on parannettava, jotta tulosopimuksessa sovittujen tulostavoitteiden saavuttamisesta voisi muodostaa yhtenäisen kokonaiskuvan koko valtakunnan tasolla.
- Tietoturvallisuuden tasoon on edelleen panostettu.

Tilinpäätöksen johdosta ministeriö esittää seuraavia kehittämiskohteita:

- Tilinpäätöksessä tulee esittää tulostavoitteiden osalta myös valtakunnalliset tavoitteet ja toteumatiedot sekä selvittää mahdollisuutta raportoida jatkossa myös toiminnallisista tulostavoitteista.
- Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuden kehitystä tulee seurata yhdessä ELY-keskusten, TEM:n ja Liikenneviraston yhteistyönä ja tarpeen mukaan edelleen korjata suoritteiden hintoja vuodelle 2016.
- Henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen osalta tulisi esittää myös ELY-kohtaiset tiedot ainakin merkittävimpien tietojen osalta.

- Tilinpäätöksen sivun 148 taulukossa (menomomenttien käyttö pääryhmityksessä poikkeavaan käyttötarkoitukseen) olisi hyvä olla mainittuna momenteittain toteutunut htv-määrä. Taulukossa tulisi myös olla maaseutuohjelman tekninen apu mainittuna vastaavasti kuin rakennerahastojen osalta momentilla 32.50.64.
- ELY-keskuksen tulee huolehtia siitä, että myös Y-vastualueen yhteisrahoitteinen toiminta voidaan esittää laskelmissa kattavasti.

4. Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

ELY-keskusten toiminnan uudistamiseksi työ- ja elinkeinoministeriö jatkaa yhdessä ELY-keskuksia ohjaavien ministeriöiden kanssa sopeutustoimien toteuttamista.

ELY-keskusten strategisesta ja yleishallinnollisesta ohjauksesta vastaavana ministerinä TEM tulee yhteistyössä muiden ELY-keskuksia ohjaavien tahojen kanssa seuraamaan ja kehittämään edellä mainittuja erityiskysymyksiä sekä muita ELY-keskusten tarkastuskertomuksessa esiin nostettuja kehittämiskohteita.

ELY-keskusten kertomusvuotta 2014 koskeva tilinpäätöskannanotto otetaan huomioon alustavien tulostavoitteiden laadinnassa vuodelle 2016.

22.5.2015

Teollisuusneuvos

Marja-Riitta Pihlman

Ylitarkastaja

Juha Karila

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Geologian tutkimuskeskuksen tilinpäätöksestä vuodelta 2014

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Vuonna 2014 on kaivannaisalaa koskevaa, varsin vilkastakin yhteiskunnallista keskustelua on dominoinut uutisointi ja tapahtumat Talvivaaran kaivoksella. Kaivoksen konkurssi ja sen seuraukset ovat edellyttäneet TEM-konsernin toimenpiteitä ja GTK on ollut mukana merkittävällä panoksella.

Kokonaisuutena GTK on 2014 jälleen kerran toteuttanut asetetut tavoitteet sekä tulosten että talouden osalta ja toiminta on ollut TEM:n konsernistrategian mukaista.

GTK on onnistunut tehostamisella ja toimintojen sopeuttamisella sekä aktiivisella ulkopuolisen rahoituksen hankinnalla vastaamaan pienenevän perusrahoituksen tuomiin haasteisiin.

Maksullisen toiminnan tuotot ylittävät tavoitteet ja merkillepantavaa on että kaivannaisteollisuus kasvatti osuuttaan palvelujen käyttäjänä toimialan erittäin heikosta markkinatilanteesta huolimatta. Tämä kertoo GTK:n palvelujen tarpeellisuudesta alan toiminnalle ja toimijoille, sekä tarjottavien palveluiden laadusta.

GTK on vahvistanut EU:ssa rooliaan keskeisenä suomalaisena tutkimuslaitoksena ja merkittävänä geologian alan tutkimuslaitoksena. Vuoden 2014 aikana tästä on saatu useampia hyviä esimerkkejä. EU-tason toimintaan systemaattisesti tehdyt panostukset tuottavat tulosta.

Turvevarojen kartoituksen osalta laitos jäi jonkin verran sopimuksessa asetetusta tavoitteesta. Kuluvan vuoden osalta tavoitetta laajennettiin kartoituksesta vastaamaan monipuolisemmin toimialan tarpeita.

GTK toteutti tulossopimuksen mukaisen vaikuttavuuden itsearvioinnin keväällä 2014. Kuluvana vuonna, laitoksen nelivuotisen tulossopimuksen päättyessä, ulkopuolinen taho selvittää laitoksen vaikuttavuutta. Itsearvioinnin tuloksia peilataan kesällä valmistuvaan selvitykseen.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

Tilinpäätös on systemaattinen ja selkeä, ja toimintaa kuvaavia tietoja on saatavilla riittävästi. Tunnuslukujen ja seurattavien tietojen osalta esitetään vähintään kolmen vuoden sarjat ja tilinpäätöksessä on myös analysoitu raportoituja tietoja.

Ministeriö on saanut GTK:lta kertomusvuoden aikana toiminnan seuraamista ja ohjaamista varten tarvitsemansa tiedot ja selvitykset.

3. Toimenpiteet, joihin GTK:n on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

VTV:n 28.4.2015 päivätyn tilintarkastuskertomuksen mukaan tilinpäätöslaskelmat on laadittu säännösten mukaisesti ja analyysi on esitetty asianmukaisesti. Toiminnallisesta tehokkuudesta esitetyt tiedot ovat oikeita ja riittäviä, ja talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu.

Helmikuun 6. päivänä 2015 on annettu VTV:n väliraportti maksullisen toiminnan laillisuus- ja asianmukaisuustarkastuksesta. Tarkastuksen perusteella todetaan, että sisäisen valvonnan järjestämisessä on tullut esiin allekirjoitusvaltuuksien noudattamiseen, sopimusten mukaiseen laskutukseen ja hyvityslaskujen tietosisältöön liittyviä puutteita. GTK on ryhtynyt tarvittaviin toimenpiteisiin.

Tilintarkastuskertomuksessa kehoitetaan GTK:ta jatkossa kiinnittämään huomiota saatujen ennakoiden oikeaan kirjanpidolliseen käsittelyyn. Lisäksi GTK:n tulee kiinnittää huomiota siihen, että erissä tehdyistä toimeksiannoista syntyvien saatavien määrä ei pääse kasvamaan liian suureksi.

4. Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Vuoden 2016 tulostavoitteiden laadinnassa ministeriö pyrkii entistä strategisempaan tavoitteiden asetteluun ja näihin liittyvien numeeristen tavoitteiden laadintaan. GTK on kuluvaan vuoden helmikuussa käynnistänyt strategiatyön, ja kesällä valmistuva uusi strategia tulee toimimaan pohjamateriaalina, kun ministeriö lähtee syksyllä valmistelemaan laitokselle seuraavaa nelivuotista tulossopimusta.

Kuluvaan vuoteen päättyvän nelivuotisen tulossopimuksen puitteissa on ulkopuolisen tahon toimesta tekeillä laitoksen vaikuttavuusarviointi. GTK on aiemmin tulossopimuskaudella tehnyt laitoksen vaikuttavuudesta itsearviointin. Vaikuttavuusarviointien tulokset tulevat osaltaan antamaan eväitä sekä uuden tulossopimuksen tavoitteiden laadintaan että kehitystä seuraavien relevanttien mittareiden määrittelyyn.

VTV:n väliraportin suosituksen mukaisesti ministeriö päivittää kauppaja- ja teollisuusministeriön 18.12.1996 antaman päätöksen Geologian tutkimuskeskuksen suoritteiden maksullisuudesta ja maksuperusteista, 1146/1996.

13.5.2015

Petri Peltonen
osastopäällikkö

Riikka Aaltonen
kaivosylitarkastaja

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Teknologian tutkimuskeskus VTT:n tilinpäätöksestä vuodelta 2014

1 Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

1.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

VTT:n yhteiskunnallista vaikuttavuutta arvioidaan seuraavassa sen keskeisten tehtävien ja sille asetettujen tulostavoitteiden pohjalta. Arviossa on otettu huomioon VTT:n yhtiöittäminen vuoden 2015 alusta sekä toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset.

VTT uudisti toimintavuonna strategiansa suunnaten tutkimusta kuudelle elinkeinoelämän ja yhteiskunnan kannalta tärkeälle alueelle: biotalous, vähähiilinen energia, digitaalinen maailma, puhtaat teknologiat, resurssitehokas tuotanto sekä terveys ja hyvinvointi. Ministeriö pitää valintoja perusteltuina ja ne tukevat myös kansallisia innovaatio- ja elinkeinopolitiikan painotuksia. VTT:n yhtiöittäminen vuoden 2015 alusta sekä valtion määrärahojen leikkaaminen edellyttävät valintojen tekemistä ja keskittymistä tulevaisuuden kannalta strategisiin kehittämisalueisiin.

VTT:lle asetettujen yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamisessa on parhaiten onnistuttu tavoitteessa 1 (tieteellinen edelläkävijäisyys), jossa mittarina on käytetty yritystuottojen osuutta kärki- ja innovaatio-ohjelmissa sekä tieteellistä julkaisemista. Uudistettu iBET (Innovative Business from Emerging Technologies) –ohjelma hakee ratkaisuja merkittäviin haasteisiin. Ministeriö pitää uudistusta hyvänä, ja esittää että tämän ohjelman kautta syntyviä uusia tutkimusalueita ja löydöksiä tuodaan aktiivisesti kansalliseen keskusteluun tulevaisuuden kasvualoista. Ministeriö näkee, että ohjelma voi tukea myös Akatemian yhteydessä toimivan strategisen tutkimuksen hankkeiden ja uusien teemojen valmistelua.

Tavoitteiden 2 (talouden uudistuminen, yrittäjäisyys, käyttäjälähtöisyys) ja 3 (pk-yritysten kasvu ja kansainvälistyminen) saavuttamisessa on parannettavaa. Asiakasvaikuttavuuskyselyn perusteella VTT:n tutkimuksen kaupallinen hyödynnettävyys sekä merkitys yritysten liiketoiminnan synnyttämisessä tai kilpailukykyyn parantamisessa jäi edellistä vuotta alhaisemmalle tasolle. VTT:n asiakkaiden mukaan tulosten kaupallinen tai tuotannollinen hyödyntäminen on siirtynyt myöhemmäksi, hanke on ollut tulevaisuuteen tähtäävä tai tuotetta ei ole haluttu viedä markkinoille liian aikaisin tai teknologia ei ole vielä kannattavaa. On kuitenkin todettava, että muut VTT:n toiminnan hyödyllisyyttä, laatua ja asiakaslähtöisyyttä kuvaava mittarit kehittyivät hyvään suuntaan. Ministeriön näkemyksen mukaan nykymuotoinen asiakasvaikuttavuuskysely ei anna riittävän luotettavaa kuvaa VTT:n roolista ja vaikuttavuudesta suomalaisen elinkeinoelämän uudistamisessa ja uuden liiketoiminnan synnyttämisessä.

Yrittäjyyden edistämässä VTT on onnistunut hyvin, vaikka spin off –yrityshoiden määrässä jäätikin hieman tavoitetasosta. IPR:n myyntituotot kasvoivat ja lisenssi- ja myyntisopimuksia solmittiin selvästi edellistä vuotta enemmän. Myös IPR-omaisuutta investoitiin ennätysellisen paljon spin off –yrityksiin.

Suomen innovaatiojärjestelmän kansainvälisen vetovoimaisuuden edistämässä (tavoite 4) VTT on jatkanut vahvaa työtä EU:n tutkimusohjelmiin osallistumisessa ja niihin vaikut-

tamisessa. Tavoitteen mukaisesti VTT kykeni omalta osaltaan kaksinkertaistamaan Suomeen saatavan EU-tutkimusrahoituksen. VTT:n osallistuminen uuteen Horizon 2020 – ohjelmaan vaikuttaa olennaisesti Suomen nettosaaja – asemaan. VTT järjesti Teknologiateollisuus ry:n kanssa informaatiotilaisuuksia pk-yrityksille seitsemällä paikkakunnalla pk-yritysten aktivoimiseksi EU:n uusiin ohjelmiin. Tätä työtä tulee edelleen jatkaa.

VTT on ansiokkaasti kehittänyt PrintoCent-yhteisöä, joka yhdistää kansainvälisiä suuryrityksiä, startup-yrityksiä ja liiketominta-aihoita sekä yliopistoja ja tutkimuslaitoksia. Myös EIT ICT Labs'n Helsinki noodin toiminta on jatkunut tuloksellisenä mm. pilvi- ja big data – innovaatioiden alueella. Samankaltaista vahvaa tutkimuslaitosten ja yritysten kehitysympäristöä rakennetaan Espoon Kivenlahteen BioRuukin ympärille. VTT:llä on ollut myös merkittävä rooli EIT:n ICT ja Raw Material -tutkimuskeskittymien houkuttelemiseksi Suomeen. Tämäntyyppisten kansainvälisesti merkittävien innovaatiokeskittymien kehittämiseen ja yrityskiihdyttämö -toimintaan tulee edelleen panostaa kärkialueilla yhteistyössä yritysten, yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa. Myös yhteistyötä kotimaisten yliopistojen kanssa on vahvistettu, mikä on kansallisten linjausten mukaisia.

Alueellisen vaikuttavuuden lisäämiseksi VTT on kehittänyt uutta Pk-lähdöt – toimintamallia, jolla aktivoidaan pk-yritysten innovaatiotoimintaa. Ministeriö toivoo jatkossa tietoa mallin tuloksista ja vaikuttavuudesta.

1.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

VTT:n liikevaihto jäi 10 % edellisestä vuodesta alemmaksi. Erityisesti Tekesin tuotot laskivat. Maksullisen toiminnan ylijäämä oli +2,5 milj. euroa (tavoite +4 milj. euroa). Koko toiminta muodostui alijäämäiseksi sisäisen tuloslaskelman mukaan, -13,6 milj. euroa. Tuotot yksityiseltä sektorilta kotimaasta pienenevät 12,1, milj. euroa edellisestä vuodesta. Myönteistä tilivuoden kehityksessä oli kuitenkin ulkomaisten tuottojen kasvu.

VTT:n vuoden 2014 taloudellista tulosta voidaan pitää tyydyttävänä ottaen huomioon valtion määrärahaileikkausten johdosta tehdyt irtisanomiset ja yhtiöittämissä valmistelu. Tiedot alkuvuoden positiivisesti kehittyneestä tilauskannasta viittaavat siihen, että VTT on tehnyt oikeansuuntaisia strategisia valintoja.

VTT:n siirtyminen yhtiömuotoiseksi muuttaa asetelmia siten, että jatkossa toiminnallisen tuloksen seurannassa korostuu VTT:n toiminnan kannattavuus, kustannustehokkuus ja vakavaraisuus. Liiketaloudellisen toiminnan tulee olla kannattavaa pitkällä aikavälillä.

1.3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

VTT käynnisti Implementing Customer Centric Innovation –myyntivalmennuksen kohdistuen sen avainasiakashankkeiden ja –kumppanuuksien kehittämiseen. Myyntiosaaminen on tärkeä osa-alue, joka tulee ottaa huomioon henkilöstön palkitsemisjärjestelmässä.

Toimintavuonna päivitettiin osaamismalli, joka kuvaa VTT:n osaamisen fokusalueet. VTT:n tulee jatkossakin panostaa osaamisen kehittämiseen sekä osaamisalueiden huipputaajien tunnistamiseen tavoitteena näiden houkuttelu yhtiöön ja potentiaalinen kehittäminen, mikä edistää VTT:n maailmanlaajuista huipputaajien osaamista.

2 Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

VTT:lle asetettujen yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden raportointi on toteutettu vaikeaselkoisesti. Yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita ei raportissa mainita. Tulostavoitteisiin liittyvät määrälliset mittarit löytyvät raportista sivulta 31, jossa todetaan että mittarit sellaisenaan antavat kapean kuvan tuloksellisuudesta. Selkeämpi raportointitapa olisi kuvata samassa yhteydessä tavoitteet, niitä kuvaavat tulosmittarit ja laadullinen toteutuminen.

3 Toimenpiteet, joihin VTT:n on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Valtiontalouden tarkastusviraston (VTV) tekemän tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2014 mukaan talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säädöksiä on pääosin noudatettu. VTV huomauttaa tutkimusinvestointeihin kohdennettujen menojen ylityksestä, joka johdetaan rakennushankkeen viivästyisestä. Ministeriö tulee jatkossa esittämään, että valtion rahoittamien investointihankkeiden budjetoinnissa siirryttäisiin valtuusmenettelyyn, joka mahdollistaa yhtä budjettivuotta koskevan rahoituksen joustavamman käytön. Maksullisen toiminnan sisäiseen valvontaan koskevaan huomautukseen VTT on osaltaan reagoinut.

VTT:n tulee ryhtyä toimenpiteisiin asiakastyön tiivistämiseksi ja kotimaisen yksityisen sektorin tuottojen lisäämiseksi. VTT:n tulee toiminnassaan kiinnittää erityistä huomiota uusien strategisten kasvualojen ja radikaalien innovaatioiden proaktiiviseen markkinointiin kotimaisille yrityksille ja uusasiakkaiden hankintaan, jotta tuotot yksityiseltä sektorilta kotimaassa saadaan kasvu-uralle.

Ministeriö katsoo, että VTT:n asiakasvaikuttavuuden arviointia tulee kehittää siten, että sen avulla kyetään nykyistä paremmin ennakoimaan yritysten kehittämistarpeita ja vastaamaan siten elinkeinoelämän uudistamiseen ja kilpailukykyyn vahvistamiseen. Arvioinnin ja seurannan kehittämisessä tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, miten sille asetetuissa yhteiskunnallisissa tavoitteissa edistytään. Ministeriö toivoo, että VTT seuraa jatkossa erityisesti sen kotimaisten asiakkaiden kytkeytymistä ja menestymistä globaaleissa innovaatio- ja arvoverkostoissa.

Ministeriö pitää tärkeänä että VTT jatkaa tutkimuksen kaupallistamistoiminnan kehittämistä. Lisäksi se toivoo ajantasaista informaatiota VTT:n strategiaan sisältyvästä spin-off yritysihoiden kaupallistamisesta.

4 Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö tarkentaa kuluvana vuonna VTT:tä koskevat omistajaohjaukset perustuen Valtioneuvoston kanslian omistajaohjauksen periaatepäätökseen sekä valtionavustusmenettelyt perustuen yleiseen valtionavustuslakiin.

Ministeriö toimii yhteistyössä VTT:n kanssa sen roolin vahvistamiseksi EU:n Horizon 2020 –ohjelmärahoituksessa sekä strategisen tutkimuksen rahoituksen hankkeiden ja vuoden 2016 teemojen valmistelussa.

Ministeriö käynnistää kuluvan vuoden aikana elinkeino- ja innovaatiopolitiikan arviointia koskevan kehittämisen. Ministeriö edellyttää, että sen alaiset organisaatiot ml. VTT osallistuvat kehittämistyöhön niille asetettujen yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden määrittelyn ja mittaroinnin osalta.

Kehittämistyön tavoitteena on kohdentaa arviointitoimintaa elinkeino- ja innovaatiopolitiikan kokonaisvaikutuksiin sekä keventää arviointitiedon keräämiseen ja raportointiin liittyvää työtä.

Ministeriö tukee osaltaan VTT:n spin-off – ja kaupallistamispalvelujen kehittämistä. Kaupallistamistoiminnan kehittämisessä ministeriö kannustaa VTT:tä yhteistyöhön yliopistojen ja muiden tutkimuslaitosten kanssa.

Omistajaohjaukseen liittyvää vuorovaikutusta ja ministeriön informaatio-ohjausta toteutetaan VTT:n ja TEM:n välisissä säännöllisissä tapaamisissa. Toimintavuotena vuorovaikutusta lisätään erityisesti hallitusohjelman elinkeino- ja innovaatiopolitiikan toimeenpanosuunnitelman laatimisessa.

12.5.2015

Petri Peltonen
Osastopäällikkö

Pirjo Kutinlahti
Neuvotteleva virkamies

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Mittatekniikan keskuksen tilinpäätöksestä 2014

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Mittatekniikan keskus (MIKES) saavutti sille tulossopimuksessa asetetut yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet.

MIKES lisäsi vaikuttavuutta toimialallaan verkottumalla kansainvälisesti, valtakunnallisesti ja alueellisesti. MIKES-metrologia ja FINAS-akkreditointi olivat hyvin haluttuja yhteistyökumppaneita sekä kotimaassa että kansainvälisesti.

Toiminnallinen tuloksellisuus

MIKES ei saavuttanut kaikkia toiminnalliselle tuloksellisuudelle asetettuja tavoitteita. Metrologian osalta kotimaisten hankkeiden volyymitavoitteeksi oli asetettu 1 000 000 euroa, johon ei aivan ylletty toteuman jäädessä 936 700 euroon. Kajaanin yksikön kalibrointitoiminnan volyymi jäi 300 000 euron tavoitteestaan 111 500 eurolla.

EU-rahoitteiset tutkimushankkeet muodostivat keskeisen osan MIKESin toiminnasta ja tukivat kotimaisten yhteistyökumppaneiden asemaa eurooppalaisessa tutkimusverkostossa. EMRP-hankkeet linkittyivät hyvin kotimaisiin tutkimushankkeisiin ja lisäsivät MIKESin palvelukykyä ja verkostoitumista.

Akkreditoinnit ja muut pätevyysarvioinnit toteutettiin suunnitelmien ja kysynnän mukaisesti. Ulkopuolisia arvioijia hyödynnettiin Finasin arviointitoiminnassa edellisvuotta enemmän. Akkreditointi laajeni uusille alueille ja hallinnonalarajat ylittäviä yhteistyöhankkeita toteutettiin useiden ministeriöiden kanssa.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen osalta MIKES ei saavuttanut kaikkia tavoitteitaan.

Henkilötyövuosimäärä kasvoi edellisvuodesta ja ylitti tulossopimuksen mukaisen tavoitteen 5 henkilötyövuodella. Henkilötyövuosien lisäys rahoitettiin talousarvion ulkopuolisella tutkimusrahoituksella. Vuoden 2014 aikana määräaikaista työsuhteita vakinaistettiin. Vakinaisessa palvelussuhteessa oli 79 henkilöä, kun vuotta aiemmin vastaava luku oli 68 henkilöä. Avoimiin työpaikkoihin oli riittävästi hyviä hakijoita.

Työtyytyväisyysindeksi pysyi samana kuin edellisenä vuotena (3,6/5) ja ylitti valtion keskiarvon (3,4/5), mutta jäi vielä haastavasta tavoitteesta (4/5).

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulostavastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

Tilinpäätös sisältää runsaasti tietoa MIKESin toiminnasta ja antaa ministeriölle riittävät tiedot tulosohjauksen kannalta. Tilinpäätöksessä on vastattu systemaattisesti asetettuihin

tulostavoitteisiin ja tietoja on analysoitu. Henkilöstöressurssien käyttö ja vastuualueelle kohdistettujen kustannusten jakautuminen on esitetty kolmelta vuodelta.

Maksullisen ja yhteisrahoitteen toiminnan osalta on esitetty kustannusvastaavuuslaskelmat tavoitteineen sekä vertailutiedot kolmelta vuodelta.

3. Toimenpiteet, joihin MIKESin on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

MIKESin toiminta on ollut hallinnonalan strategisten tavoitteiden mukaista. Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV) on todennut tilintarkastuskertomuksessaan MIKESin noudattaneen kertomusvuonna talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä.

4. Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

MIKESin toiminta erillisenä tutkimuslaitoksena lakkasi vuoden 2014 lopussa. Vuoden 2015 alusta MIKES-metrologia liittyi VTT Oy:hyn ja FINAS-akkreditointi Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon.

Valtion talousarviosta annetun asetuksen 63.2 §:n mukaan kirjanpitoyksikön tilinpäätös on laadittava ja hyväksyttävä viimeistään varainhoitovuotta seuraavan maaliskuun 15. päivänä. VTT Oy:n hallitus on hyväksynyt Mittatekniikan keskuksen tilinpäätöksen 31.3.2015.

5.5.2015

Petri Peltonen
osastopäällikkö

Mia Jacobsson
ylitarkastaja

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Innovaatorahoituskeskus Tekesin tilinpäätöksestä vuodelta 2014

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Ministeriön näkemyksen mukaan Tekes on toimillaan onnistunut parantamaan elinkeinon elinvoimaa edellytyksiä uudistumiseen ja saavuttanut pääosin tulossopimuksessa asetetut tavoitteet.

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Tekesin toiminnan vaikuttavuustavoitteiden toteutumista arvioidaan ensisijaisesti vuosittain teetettävillä ulkopuolisilla arvioinneilla. Tilinpäätöksessä esitetyt tulostavoitemittarit ovat suuntaa-antavia seurannan välineitä.

Tuottavuus ja uudistuminen

Nuoret kasvavat yritykset ovat talouden rakenteellisen uudistumisen ja kilpailukyvyyn kehittämisen kannalta tärkeä kohderyhmä julkisille kehittämistoimenpiteille¹. Tekesin rahoituksen painopiste on tulostavoitteiden mukaisesti ollut edellisvuosien tapaan kansainvälistä kasvua tavoittelevissa pk-yrityksissä. Tekesin rahoittamien nuorten yritysten lukumäärä on kasvanut merkittävästi (27 %) ja pk-yritysten liikevaihto-odotukset suhteessa Tekesin rahoitukseen ovat nousseet, mikä kuvastaa rahoitettujen hankkeiden kunnianhimoisempia tavoitteita ja siten myös korkeampaa riskitasoa. Tämä on hyvä tulos ottaen huomioon yritysten heikentyneen riskinotto- ja nykyisessä taloustilanteessa.

Osaamisen ja verkostojen vahvistuminen

Tekesin vuonna 2014 käynnistämä ulkopuolinen vaikuttavuusarviointi Tekesin toiminnan vaikutuksesta kyvykkyyksien kehittämiseen² nostaa esiin Tekesin vahvuuksina yhteistyön ja verkottumisen edistämisen sekä osaamisen siirron tutkimuslaitosten, suurten ja pk-yritysten välillä. Ministeriö pitää tärkeänä, että Tekes ottaa jatkossa toiminnan kehittämisessä huomioon arvioinnin suositukset. Yksi arvioinnin suosituksista koskee yhteistyön lisäämistä ja roolien selkeyttämistä muiden rahoittajien ja varsinkin Team Finlandin kanssa. Erityisesti markkinointiosaamiseen liittyvää kyvykkyyksien edistämistä tulisi jatkossa edistää yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Kansainvälistymistä kuvaavat tulostavoitteet ovat laskusuunnassa. Kansainvälistyvien kasvuyritysten kansainvälisen liiketoiminnan osuus yritysten liikevaihdosta on laskenut kahdena vuonna peräkkäin. Julkisten tutkimusorganisaatioiden kansainvälisten yhteisprojektien osuus on laskenut vuosina 2013 - 2014 86 %:sta 77 %:iin. Tekes on onnistunut aktivoimaan pk-yrityksiä Horisontti 2020 – ohjelmaan ja pk-yritysten onnistumisprosentit ovat olleet EU:n keskitasoa. Kokonaisuudessaan kuitenkin suomalaisten onnistumisprosentit ovat laskeneet EU:n keskiarvon alapuolelle. Ministeriö pitää tärkeänä, että Tekes jatkaa kansainvälistymispalvelujen kehittämistä Team Finland – toimijoiden kanssa ja kiinnittää huomiota sekä yritysten että tutkimusorganisaatioiden kansainvälisen yhteistyön lisäämiseen ja laatuun. Tekesin tulee jatkaa yritysten ja tutkimusorganisaatioiden kannustamista osallistumaan Horisontti 2020 – ohjelmaan.

¹ Nuorten kasvavien yritysten merkitys, menestystekijät ja yritystukien rooli kasvun ajurina (TEM julkaisu 10/2015)

² Impact of Tekes Activities on Capabilities (Tekes 318/2015)

Tekesin yhtenä vaikuttavuustavoitteena on ollut tutkimusorganisaatioiden tuottamien liikeideoiden tunnistaminen ja jatkokehittäminen uusiksi liiketoiminta- ja yritysaihioiksi. Tutkimusideoista uutta tietoa ja liiketoimintaa (TUTL) – rahoituksella Tekes on saanut aktivoitua tutkimusorganisaatioiden hyödyntämätöntä ja latenttia kaupallistamispotentiaalia. Ministeriö pitää tärkeänä, että Tekes jatkaa tutkimusideoiden ja tutkimusorganisaatioiden innovaatiokyvykkyyksien kehittämistä edelleen kehittäen liiketoiminta- ja yritysaihioiden lisäksi myös tutkimusorganisaatioiden kaupallistamisosaamisen verkostoja ja yhteistyömuotoja.

Ihmisten ja ympäristön hyvinvointia parantavat palvelut, tuotteet ja prosessit

Tekesin uudistettu strategia on hyvin linjassa TEM-konsernin strategisten kasvualojen kanssa ja Tekesin ohjelmatoiminta tukee mm. luonnonvara-alueen ja terveysalan kehittymistä. Ministeriön näkemyksen mukaan strategisten kasvualojen kehittymisen kannalta on tärkeää, että käytännön yhteistyö ja tiedonkulku Tekesin ohjelma- ja rahoitustoiminnan välillä toimii saumattomasti, jotta strategiset tavoitteet suuntaavat myös rahoitustoimintaa valittuun suuntaan.

Toiminnallinen tuloksellisuus

Tekes on tavoitteen mukaisesti käynnistänyt pääomasijoitustoiminnan vuoden 2014 aikana perustamalla erillisen yhtiön, Tekes Pääomasijoitus Oy:n, ja valmistelemalla rahastositustustoiminnan valtiontukiohjelman.

Tekes on osallistunut Team Finland -toimintamallin ja -strategian toteuttamiseen aktiivisena Team Finland -verkoston toimijana ja innovaatiotoimintaa edistävässä roolissa sekä kehittänyt rahoitusinstrumentteja kumppaneiden toimintaa täydentäviksi. Team Finland – markkinoiden mahdollisuudet -palvelun kehittämisessä keskeisenä haasteena on relevantin markkinainformaation tuottaminen ja välittäminen pk-yrityksille niiden liiketoimintasuunnittelun ja muun uudistumisen tueksi yhteistyössä Finpron, ulkoasianministeriön ja muiden verkostokumppaneiden kanssa. Sähköisissä palvelukanavissa Team Finland – toimijoilla on vielä yhtenäistettävää.

Toiminnan taloudellisuutta kuvaava rahoitustoiminnan kustannusten osuus rahoituksesta nousi edellisestä vuodesta (4,2 % vuonna 2013 ja 4,4 % vuonna 2014), mutta pysyi edelleen tavoitteessaan. Rahoitushakemusten, erityisesti yritysten hakemusten, määrä on noussut, mutta hankkeiden volyymit pienentyneet, mikä osaltaan lisää työmäärää. Palvelukykyä ja laatua kuvaavissa mittareissa Tekes on pääosin saavuttanut kaikki tavoitteet. Asiakastytyväisyys on säilynyt hyvällä tasolla niukkenevista resursseista huolimatta.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tekes ei saavuttanut henkisten voimavarojen hallinnalle ja kehittämiselle asetettuja tavoitteita suurimmassa osassa mittareista. Eniten laskua oli mittarissa Johdon toiminta esimerkkinä ja suunnannäyttäjänä, jossa laskua edellisvuoteen oli 0,5 yksikköä (2013 toteuma 4,0; 2014 tavoite 3,8; toteuma 3,5). Tulokset eivät kuitenkaan ole täysin vertailukelpoiset aiempiin vuosiin verrattuna, sillä Tekes on vuonna 2014 ottanut käyttöön Great Place to Work -tutkimuksen henkilöstötyytyväisyyden mittaamiseen. Vaikka tulokset kokonaisuudessaan ovat edelleen suhteellisen hyvällä tasolla, Tekesin tulee kiinnittää huomiota hyvään johtamiseen ja henkilöstön hyvinvointiin.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä ministeriön kanta kehittämistarpeisiin

Tilinpäätöksessä on systemaattisesti kuvattu ministeriön asettamien tulostavoitteiden toteumat, analysoitu tietoja sekä eritelty syyt merkittävimpiin poikkeamiin. Tunnusluvut ja vertailutiedot on esitetty kolmelta vuodelta ja niitä on havainnollistettu kaavioiden avulla.

Tekes teettää useita ulkopuolisia arviointeja toimintansa vaikuttavuudesta. Tilinpäätöksessä on raportoitu kuhunkin vaikuttavuustavoitteeseen liittyvien merkittävimpien arviointien tulokset. Vaikuttavuus syntyy vasta usean vuoden aikajänteellä, mutta tilinpäätöksessä raportoidut toimenpiteet antavat kuvaa siitä, miten Tekes on suunnannut resurssiaan tavoitteiden toteuttamiseksi tarkasteluvuonna.

Tilinpäätöksessä esitetyt tiedot ovat riittävät ohjauksen ja tulosvastuun kannalta.

3. Toimenpiteet, joihin Tekesin on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Tekesin toiminta on ollut hallinnonalan strategisten tavoitteiden mukaista. Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV) on tilintarkastuskertomuksessaan vuodelta 2014 todennut, että Tekes on kertomusvuonna noudattanut talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä.

Vuoden 2013 tilinpäätöskannanotossa ministeriö on kehottanut Tekesiä arvioimaan ja seuraamaan elinkeinoelämän uudistumista ja tuottavuuden kehitystä vuosittain sekä kehittämään uusia keinoja rahoituksen riskinoton ja tutkimusrahoituksen vaikuttavuuden seurantaan. Tekes on vuoden 2014 lopussa valmistellut hankkeet, joissa kehitetään vaikuttavuuden arvioinnin kokonaisuutta sekä vaikuttavuuden arviointia ja seurantamenetelmiä erityisesti elinkeinoelämän uusiutumisen ja tuottavuuden näkökulmasta. Tulokset valmistuvat vuoden 2015 aikana. Ministeriö pitää tärkeänä, että Tekes tekee vaikuttavuusarvioinnissa ja sen kehittämisessä tiivistä yhteistyötä muiden Team Finland – toimijoiden ja ministeriön kanssa, jotta arviointeihin saadaan riittävän laaja kokonaiskuva ja tulokset ovat laajasti hyödynnettävissä toimijoiden roolien ja oman toiminnan kehittämisessä sekä tulosohjauksessa.

4. Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö osallistuu vaikuttavuusarvioinnin ja seurannan kehittämiseen yhteistyössä hallinnonalan toimijoiden kanssa.

Tämä arviointi otetaan huomioon alustavien tulostavoitteiden laadinnassa vuodelle 2016.

Helsingissä, 12.5.2015

Petri Peltonen
Osastopäällikkö

Kirsti Vilén
Neuvotteleva virkamies

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Matkailun edistämiskeskuksen tilinpäätöksestä vuodelta 2014

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Kokonaisuudessaan MEK menestyi toiminnassaan vuonna 2014 lähes asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Pienillä poikkeamilla ei ole ollut toimintaan suuria vaikutuksia. Viraston lopettamiseen ja matkailun edistämistoimintojen siirtämiseen Finpro ry:hyn liittyvät toimenpiteet sekä fyysinen siirtyminen lokakuussa Finpro ry:n tiloihin vaikuttivat toimintaan. Työpanosta kohdistui toimintojen integrointiin, synergiaetujen etsintään sekä fyysiseen muuttoon enemmän kuin oli arvioitu. Yhdistyminen ja siihen liittyvät kysymykset askaruttivat myös matkailuelinkeinoa.

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Tulossopimuksessa esitettyjen yhteiskunnallisten vaikuttavuusmittareiden tavoitteet, joihin MEK:n toimenpiteillä on osittainen vaikutus, toteutuivat vain osin johtuen Venäjän ja muiden poliittisten muutosten vaikutuksista. Uusien markkinoiden kasvun myötä matkailijamäärien väheneminen oli kuitenkin odotettua pienempi.

Visit Finlandin ulkomaanedustajat ovat luoneet vuorovaikutteisen suhteen muiden Team Finland -toimijoiden kanssa. MEK on myös osallistunut jäsenenä Finland Promotion Boardin toimintaan. TEMin Matkailun kärkihankkeessa MEK:llä oli oma merkittävä roolinsa. Osana hankkeen tuloksena syntyneen Matkailun tiekartan toimeenpanoa, MEK aloitti kolmen strategisen kärkihankkeen valmistelut. Uuden MEKin strategian odotettiin olevan uudistumishakuisempi ja tulevaisuuden muutokset, myös organisatoriset, paremmin huomioiva kuin lopputulos osoitti.

Toiminnallinen tuloksellisuus

Asetettujen tavoitteiden mukaisesti määrärahoja on käytetty pääosin matkailumaakuvan edistämiseen. Tuotemarkkinointiin ja markkinatiedon hankintaan käytetyn määrärahan osuus puolestaan väheni tästä syystä.

Maakuva- ja tuotemarkkinointi on toteutunut tulossopimuksessa esitettyjen tavoitteiden mukaisesti. Online-medioiden osalta asetetut tavoitteet ylitettiin merkittävästi, samoin kansainvälisten kongressivieraiden ja -matkailutulo.

Eduskunnan myöntämä yhden miljoonan euron lisämääräraha vuosille 2013-2014 mahdollisti vuonna 2014 talvi- ja hyvinvointimatkailun kehittämis- ja markkinointitoimenpiteet Venäjällä. Tapahtumat eivät kaikilta osin toteutuneet suunnitellusti toimintaympäristön taloudellisten ja poliittisten muutosten takia. Toteutuneiden toimenpiteiden osalta saatiin hyviä tuloksia aikaan.

Laatutonnin kehittämiseen ja markkinointiin käytetty panos näkyi valmennukseen osallistuneiden yritysten määrän kasvuna. Laatutyön jatkaminen ja kehittäminen on tärkeä osa matkailuyritysten kansainvälistymisvalmiuksien parantamista ja tähän tuleekin jatkossa lisätä panoksia.

Yhdessä matkailutoimijoiden kanssa tehty tuotepohjaisten kehittämisstrategioiden päivitystyö saatiin valmiiksi loppuvuonna 2014 ja niiden jalkautustyö on käynnistynyt. Tutkimustoiminta toteutui suunnitellusti ja vuonna 2012 lakkautetun Rajahaastattelututkimuksen tilalle käynnistettiin Visit Finland-matkailijatutkimus, jonka myötä tieto ulkomaisista matkailijoista tulee paranemaan.

Ulkoinen asiakastyytyväisyys laski hieman edellisvuodesta, jolloin myöskään vuoden 2014 tavoitetta ei saavutettu.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Viraston lopettaminen ja toimintojen integroiminen Finpro ry:hyn näkyi laskuna henkisten voimavarojen mittareissa kuten avoimessa asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa, työtyytyväisyydessä ja töiden organisoinnissa. Jatkossa osana uutta organisaatiota tulee erityisesti kiinnittää huomiota sisäiseen viestintään, kehityskeskustelujen toimivuuteen, töiden organisointiin sekä johdon toimintaan esimerkkinä ja suunnannäyttäjänä.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

Tilinpäätös sisältää runsaasti tietoa MEK:n toiminnasta ja antaa ministeriölle pääosin riittävät tiedot tulosohtauksen kannalta. Tilinpäätöksessä on vastattu systemaattisesti asetettuihin tulostavoitteisiin ja osaa tiedoista on analysoitu.

3. Toimenpiteet, joihin matkailun edistämiskeskuksen on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

MEK:n toiminta virastona loppui 31.12.2014. Matkailun edistämistoimien (Visit Finland) ja muiden Finpron toimintojen synergiaetuja tulee jatkossa hyödyntää nykyistä enemmän. Myös yleisavustuksen käytön suunnittelua ja raportointia tulee tarkentaa, erikseen annettun ohjeen mukaisesti.

4. Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö seuraa tarkasti integraation onnistumista ja panostaa siihen liittyvien haasteiden ratkaisemiseen. Muuttuminen yleisavustusta saavaksi yhteisöksi on tuonut mukanaan muutoksia mm. rahojen käyttömahdollisuuksiin.

Ministeriö on yllä esitettyssä tilinpäätöskannanotossaan todennut, että MEK on onnistunut saavuttamaan pääosan asetetuista tavoitteista. Ministeriö hyväksyy MEK:n tuloksen tässä muodossaan.

Helsingissä 11.5.2015

Petri Peltonen
Osastopäällikkö

Nina Vesterinen
erityisasiantuntija, matkailu

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Kilpailu- ja kuluttajaviraston tilinpäätöksestä vuodelta 2014

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tavoitteiden toteutumisesta

Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) toimii kilpailu- ja kuluttajapolitiikan toteuttamista, markkinoiden toimivuuden varmistamista, kilpailulain (948/2011) ja EU:n kilpailusääntöjen täytäntöönpanoa sekä kuluttajan taloudellisen ja oikeudellisen aseman turvaamista varten. Kuluttaja-asioiden vastuualueen ylijohdaja toimii kuluttaja-asiamiehenä.

Kilpailuvirasto ja Kuluttajavirasto yhdistettiin vuoden 2013 alussa ja yhdistymiseen liittyvät toimenpiteet saatiin palkkausjärjestelmää lukuun ottamatta valmiiksi vuoden 2014 aikana. Virasto muutti myös uuteen toimitilaan. Viraston kokonaistuottavuus parani, mutta tavoitteesta jäätiin edelleen.

Toiminta kytkeytyi hyvin TEM:n konsernistrategian tavoitelinjaukseen 4 (rakenteelliset esteet) sekä terveeseen kilpailun edistämishjelmaan, kuluttajapoliittiseen ohjelmaan ja rakennepoliittiseen ohjelmaan.

Kilpailuvalvonnassa viraston voimavarat on suunnattu erityisesti kilpailun toimivuuden ja kansantalouden kannalta vakavimpien kilpailunrajoitusten selvittämiseen. Viraston esityksestä Valio Oy:lle määrättiin seuraamusmaksu määräävän markkina-aseman väärinkäytöstä, josta on kuitenkin tehty valitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Kartellivalvonnassa virasto käsitteli suuren määrän tapauksia, aloitti uusia kartelliselvityksiä ja teki useita tarkastuksia. Myös yrityskauppa- ja valvonnassa virasto teki 30 yrityskauppa- ja päätöstä. Tehokkaana kilpailun varmistamiseksi virasto joutui asettamaan ehtoja kaupan hyväksymiselle kahdessa päätöksessä. Virasto toteutti tulossopimuksen mukaiset selvitykset kanta-asiakasjärjestelmien vaikutuksesta markkinoiden toimivuuteen ja kuluttajien valinnanvapauteen.

Kilpailuvastuualueella virasto on pyrkinyt tehostamaan toimintaa tekemällä sisäistä kehitystyötä ja laatimalla sisäisiä ohjeita. Yli kolme vuotta käsittelyssä olevien juttujen määrä laski viiteen (6 kpl vuonna 2013). Edelleen kuitenkin jäätiin tavoitteesta, jonka mukaan yli kolme vuotta käsittelyssä olevia juttuja ei pitäisi olla lainkaan. Ratkaisupyyntöjen käsittelyajat kasvoivat edellisestä vuodesta ja olivat kaukana tavoitteesta.

Kuluttaja-asiamiehelle asetetut tavoitteet saavutettiin hyvin. Yhteistyö Viestintäviraston ja Ficomin kanssa toimi hyvin liittyen puhelin- ja laajakaistaliittyminen sekä maksutelevisiopakettien markkinointiin ja myyntitilanteisiin. Velallisen asemaa turvattiin monella tapaa, kuten puuttamalla uuden korkokattosääntelyn rikkomuksiin, paimenkirjeellä Etelä-Suomen aluehallintoviraston rekisterissä oleville luotonantajille ja uudistamalla perintälainaus.

KKV:n yhteydessä toimiva Euroopan kuluttajakeskus suoriutui hyvin ja käsittelyajat pysyivät kohtuullisina, vaikka kuluttajayhteydenotot kasvoivat 44 %:lla. KKV kehitti valtakunnallisen palvelumallin mukaista asiakasohjausta yhdessä maistraattien, kuluttajaoikeusneuvojen ja Euroopan kuluttajakeskuksen kanssa kuluttajahallinnon tietojärjestelmää (KUTI) hyödyntäen.

Valmismatkavalvonnan maksullisten suoritteiden kustannusvastaavuus nousi, ollen 87 %, mutta tavoitteesta (100 %) jäätin edelleen. Tätä selittää osin se, että konkurssien vaatiman työmäärän johdosta jouduttiin palkkaamaan määräaikainen henkilö. Valmismatkaliikkeiden rekisteröintihakemusten käsittelyaika alittui reippaasti alle tavoitteen (7 pv) ollen sama kuin vuonna 2013 eli 2,4 päivää.

Kilpailuvastuualueen henkilöstön vaihtuvuus oli edellisen vuoden tapaan suuri, mihin osaltaan vaikutti se, ettei palkkausjärjestelmää saatu valmiiksi. Henkilötyövuosissa tavoite alitettiin vuoden 2013 tapaan 5,2 henkilötyövuodella, mihin osasyynä olivat viraston pienentyvät määrärahat ja varautuminen tiukkenevaan talouteen. Vuonna 2013 sovitut henkilöstösiirrot toteutuivat. Kuluttaja-lehden siirto Kuluttajatietoisuuden edistämisyhdistys ry:lle johti viiden henkilötyövuoden vähentymiseen ja Kuluttajatutkimuskeskuksesta puolestaan siirtyi viisi henkilöä (4,6 htv) Kilpailu- ja kuluttajavirastoon. Suunnitellut henkilötyövuodet eivät toteutuneet sen paremmin kilpailun kuin kuluttaja-asioiden vastuualueella. Markkinoiden toimivuuden edistämiseksi tavoitteena oli 30 henkilötyövuotta ja toteuma oli 26,9 henkilötyövuotta. Lisäystä edelliseen vuoteen oli kuitenkin 8,4 henkilötyövuotta. Kilpailuvalvonnan tavoitteena oli 59 henkilötyövuotta, josta toteutui 55,3. Kuluttajaoikeudellinen valvonta ja taloudellisten hyvitykset -ryhmässä tavoitteena oli 27 henkilötyövuotta, ja toteuma oli 31,4 henkilötyövuotta. Huomiota kiinnittää se, miksi kilpailun vastuualueella on vuoden 2013 tapaan toteumat pienempiä kuin tavoitteet ja vaikuttavuusluokkaan 3 kuuluvien ratkaisupyyntöjen käsittelyaikojen mediaanit kasvoivat. Hallintopalveluissa ja kuluttajainformaatioissa päästiin lähelle tavoitetta. Alue- ja paikallishallinnon ohjauksessa sen sijaan selvittiin runsaalla puolella asetetusta tavoitteesta.

Henkisten voimavarojen hallinnassa ja kehittämisessä on selviä puutteita. Valtiovarainministeriön työtyytyväisyysbarometrissä tulokset olivat vuoden 2013 tasolla ja alemmalla tasolla kuin kummassakaan virastossa ennen yhdistymistä. Palkkausjärjestelmän puuttuminen ei selitä kuin osan huonoista tuloksista. Sairauspoissaolojen muutostavoite kuitenkin saavutettiin. Henkisten voimavarojen osa-alueella virastossa on tehty runsaasti kehittämistyötä samoin kuin johtamisessa ja esimiestyössä, mutta niissä on edelleen kehitettävää.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä ministeriön kanta kehittämistarpeisiin

KKV:n toimintakertomuksessa ja tilinpäätöksessä esitetyt tiedot ovat riittävät ja niiden avulla on mahdollista muodostaa käsitys toiminnan kehityksestä ja tulostavoitteiden saavuttamista. Vuotta 2014 koskevassa tilintarkastuskertomuksessa Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole huomauttamista sen toimintaan.

3. Toimenpiteet, joihin viraston ja ministeriön on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Toiminta on kehittynyt pääosin vuoden 2014 tulossopimuksessa sovitun mukaisesti. Henkisten voimavarojen hallintaan ja kehittämiseen, johtamiseen ja työtyytyväisyyteen tulee panostaa. Lisäksi palkkausjärjestelmä tulee saada valmiiksi mahdollisimman pian. Huomiota tulee kiinnittää myös henkilöresurssien oikeaan sijoittumiseen. Valmismatkarekisterin suoritteiden kustannusvastaavuus tulee saada 100 % tasolle, mihin virastolla on realistiset mahdollisuudet päästä, koska viraston maksuasetusta on muutettu vuonna 2014.

Helsingissä 12 päivänä toukokuuta 2015

Pekka Timonen
Ylijohtaja

Eeva-Liisa Koltta-Sarkanen
Kaupallinen neuvos

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Patentti- ja rekisterihallituksen tilinpäätöksestä vuodelta 2014

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Patentti- ja rekisterihallituksen toiminta perustuu virastosta annettuun lakiin ja asetukseen sekä teollisoikeuksia ja rekisteritoimintaa koskevaan sääntelyyn. Normisto määrittelee viraston tehtävän ja sen toiminnan pääasialliset puitteet. Toiminnan tärkeä taloudellinen lähtökohta on nettobudjetointi eli toiminnasta perittävien maksujen tulee olla kustannusvastaavia (pl. yhdistysrekisteri). Ylijäämä tuloista ja menoista laskien oli 993 226,09 euroa.

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.

Yhteiskunnallista vaikuttavuutta mitataan tulossopimuksessa asetettujen sähköisen asiointin tavoitteiden (3.2) ja käsittelytavoitteiden (3.3) avulla. Lisäksi yhteiskunnallisessa vaikuttavuuden osalta tulossopimukseen on kirjattu toimenpiteinä julkisten tietoaisteiden saattaminen koneluettavassa muodossa yleisön saataville sekä käsittelymaksujen kohdentaminen tukemaan paremmin rekisteritiedon ajantasaisuutta. PRH avasi avoimen tiedon – palvelun, josta on saatavissa kapparekisteritiedot (osakeyhtiöiden ja osuuskuntien YTJ -tiedot sekä kuulutustietopalvelut) yleiseen käyttöön uuden rajapinnan ja jatkossa myös palveluväylän kautta. PRH valmisteli keväällä 2014 TEM:lle maksuasetuksen muutosesityksen, jossa määriteltiin hinnat YTJ:n uusille sähköisille asiointipalveluille (osakeyhtiön edustamisilmoitukset). Sähköisesti vireille tulleen ilmoituksen käsittelymaksu asetettiin selvästi paperiasiointimaksua edullisemmaksi, jotta asiakkaat saadaan houkutelua mahdollisimman nopealla aikataululla uuden palvelun käyttöön. Muissa PRH:n suoritteissa sähköisen hakemuksen halvempi hinta on toteutettu jo aikaisemmin.

Sähköisessä asiointissa PRH saavutti asetetut tavoitteet lukuun ottamatta kaupparekisteriä, jossa tavoitetta ei saavutettu (tavoite 65 %, toteuma 59,3 %). Tämä johtui siitä, että tilinpäätöksiä saapui Verohallinnosta sähköisesti ennakoitua vähemmän. Virastolle asetettuja käsittelyaikoja koskevia tulostavoitteita ei kaikilta osin pystytty saavuttamaan (ks. *tuotokset ja laadunhallinta*), mutta kokonaisuutena katsoen ja virastossa käynnissä olevat uudistukset huomioon ottaen tulos suhteellisen hyvä. Yhteenvetona voidaan todeta, että yhteiskunnalliselle vaikuttamiselle asetetut tavoitteet saavutettiin vuonna 2014.

Toiminnallinen tuloksellisuus.

Käsittelyprosessien tuottavuus laski 3,5 prosenttia tavoitteen ollessa 2 prosentin kasvu. Kaupparekisterin tuottavuus parani 4,2 prosenttia sekä yhdistys- ja säätiöasioiden tuottavuus 8,4 prosenttia, mutta koska patentti- ja innovaatiolinjan tuottavuus laski 9,8 prosenttia sekä tavaramerkki- ja mallilinjan 9,3 prosenttia, jäi viraston työn tuottavuuden muutos kokonaisuutena alle tavoitteen. Yksikkökustannukset nousivat 0,5 prosenttia tavoitteen ollessa enintään 2 %.

Kustannusvastaavuuden osalta tavoitteet saavutettiin seuraavasti (luvat prosentteja): julkisoikeudelliset suoritteet: (tavoite 100, toteutunut 102) ja, liiketaloudelliset suoritteet (tavoite 100, toteutunut 89). Alle omakustannusarvon hinnoiteltavien suoritteiden osalta tavoitteena oli, että alijäämä saa olla enintään talousarviossa myönnetyn määrärahan suuruinen (1 049 000 euroa) Alijäämä oli tätä suurempi, 1 464 000 euroa. Kustannusvas-

taavuudelle asetetut tavoitteet eivät ole taloudellisen tuloksen maksimointiin tähtääviä, vaan heijastavat myös hinnoitteluun liittyviä yhteiskunnallisia tavoitteita. Näin ollen tavoitteiden toteutuminen tältä osin on lähinnä hinnoittelun tarkkuuden arviointia, jota hinnoittelun tekniset haasteet huomioiden voidaan pitää hyvänä.

Henkilötyövuosia kertyi vuonna 2014 yhteensä 404,7 htv. Tulossopimuksen mukainen tavoite 412 htv siis saavutettiin. Voidaan todeta, että PRH:n tuottavuustavoitteita on edelleen toteutettu määrätietoisesti.

Tuotokset ja laadunhallinta.

Vuonna 2014 PRH:n asiakastytyväisyys säilyi hyvällä tasolla (toteuma 4/5). Tavaramerkkihakemusten ja yhdistysrekisterin käsittelytavoitteet ylitettiin, ja yritysikiinnitysten ja I PCT – hakemuksille asetetut käsittelytavoitteet saavutettiin. Kansallisten patenttihakemusten käsittelytavoitetta ei täysin saavutettu, eikä myöskään kaupparekisteri-ilmoitusten käsittelytavoitetta. Kansallisten patenttihakemusten kokonaiskäsittelyaika jäi tavoitteesta. Syynä oli pitkään käsiteltyjen hakemusten ja päätösten valmistuminen. Patentin ensimmäisen teknisen välipäätöksen antoaika on lyhentynyt, mikä on ollut PRH:n asiakkaiden toiveena. Kaupparekisteri-ilmoitusten käsittelyaika jäi tavoitteesta uuden tietojärjestelmän käyttöönoton aiheuttamista käyttökatkoista johtuen.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.

Vuodelle 2014 asetetuissa henkisten voimavarojen hallintaa koskevissa mittareissa kaikki asetetut tulostavoitteet saavutettiin. Työtyytyväisyys, tyytyväisyys johtamiseen, ja työn innostavuus ja työssä koettu ilo olivat hyvällä tasolla.

Positiiviset onnistumiset ja negatiiviset poikkeamat

Henkisten voimavarojen hallinnalle asetetut tavoitteet saavutettiin hyvin. Viraston tietojärjestelmähankkeet ja sähköiset asiointipalvelut etenivät myös suunnitellusti. Syyskuussa 2014 otettiin käyttöön YTJ:n uusi sähköinen palvelukokonaisuus ja tavaramerkkien uusi käsittelyjärjestelmä valmistui kokonaisuudessaan 17.11.2014. PRH:n käsittelytavoitteissa ja sähköisen asioinnin tavoitteissa ei edetty aivan tavoitteen mukaisesti. Tämä on kuitenkin hyväksyttävää ottaen huomioon, että tuottavuutta edistäviä sähköisiä palveluja saatiin merkittävilta osin käyttöön vuoden 2014 aikana. PRH:n työn tuottavuuden kehitys (-3,5 %) jäi tavoitteesta (+ 2 %). Kaupparekisteriasioissa tuottavuus nousi selvästi aiemmasta, mutta immateriaalisissa suoritteissa tuottavuus laski johtuen pitkälti kysynnän laskusta.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

PRH:n toimintaa ohjataan budjettimenettelyssä ja hallinnonala koskevassa lainsäädännössä. Toimintaa seurataan suhteellisen harvoilla, mutta keskeisiksi koetuilla mittareilla. Toimintakertomuksessa ja tilinpäätöksessä esitetyt tiedot vuodelta 2014 ovat riittävät ja niiden avulla on mahdollista muodostaa käsitys toiminnan kehityksestä jatkossa ja tulostavoitteiden saavuttamisesta. Käytössä olevat tuottavuus-, taloudellisuus- ja käsittelyaika-tavoitteiden toteutumista todentavat mittarit toimivat tarkoituksenmukaisina välineinä tulosohtauksessa ja tulosvastuun kannalta. Tulostavoitteiden tavoitetasojen asettaminen

on erityisen haasteellista, koska PRH:n kysyntä reagoi hyvin herkästi taloudellisen toimintaympäristön muutoksiin. Asia edellyttää jatkuvaa huomion kiinnittämistä ja ennakointia.

VTV on tarkastanut tilinpäätöksen ja katsoo, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu.

3. Toimenpiteet, joihin yksikön on ryhdyttävä ja joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Tilinpäätös ei anna aihetta erityisiin toimiin, vaan tuloksellisuuden kannalta oleellista on jatkaa käynnissä olevia tietojärjestelmähankkeita ja sähköisten asiointimahdollisuuksien kehittämistä.

13.5.2015

Pekka Timonen
Ylijohtaja

Mika Kotala
Ylitarkastaja

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Kuluttajatutkimuskeskuksen tilinpäätöksestä vuodelta 2014

Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tavoitteiden toteutumisesta

Kuluttajatutkimuskeskuksen (KTK) tavoitteena on vaikuttaa tutkimuksellaan yhteiskunnalliseen päätöksentekoon ja kehitykseen sekä kuluttajien elämään. Tavoitteena on olla arvostettu toimija, jonka osaamiselle on kysyntää.

KTK:n toimintaan vaikutti merkittävästi vuonna 2014 valtioneuvoston syyskuussa 2013 tekemä periaatepäätös, jonka mukaisesti KTK siirtyi Helsingin yliopiston yhteyteen vuoden 2015 alussa. Siirtoa valmisteltiin useissa eri ryhmissä, mihin kului runsaasti työaikaa. Tärkeimpinä tavoitteina oli varmistaa henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi sekä työpaikkojen säilyminen entisin ehdoin. Yliopiston yhteyteen siirtymiseen liittyen vuoden 2014 alussa siirtyi hallinnonalan sisäisen päätöksen mukaisesti viisi henkilöä ja 350 000 euroa toimintarahoista Kilpailu- ja kuluttajavirastolle.

Siirto heijastui erityisesti työtyytyväisyysbarometrissä henkilöstön odotuksiin ja näkemyksiin asioiden valmistelun avoimuudesta ja viestinnästä. Tavoitetta ei saavutettu ja henkilöstön antamat arvot laskivat lähes vuoden 2013 tasolle, jolloin epätietoisuus tulevasta organisaatiosta oli suurimmillaan. Barometrissä ylitettiin kuitenkin tavoitteet työn innostavuudessa ja työssä koetussa ilossa. Sairaspoissaolopäivien määrä laski merkittävästi ja tavoite ylittyi reippaasti.

KTK:n toiminta kehittyi tulossopimuksen päätavoitteiden mukaisesti. KTK tuki hallinnonalan linjauksia sekä hallitusohjelman ja kuluttajapoliittisen ohjelman toteuttamista. KTK valmistautui yliopiston yhteyteen siirtymiseen muun muassa vahvistamalla akateemista kulutustutkimusta ja aloittamalla yhteistyön yliopiston tutkijoiden kanssa.

KTK otti jo vuonna 2013 käyttöön aiempaa järjestelmällisemmin tutkimuksen suunnittelun ja seurannan työkaluja. Sen sijaan systemaattista palautteen keräämistä ei ministeriön kehoituksista huolimatta ole toteutettu tutkimushankkeen päättymisen jälkeen. Sidosryhmäkyselyn tulokset jäivät laadunhallinnassa kaikilla osa-alueilla alle tavoitetason olleen samalla alhaisempia kuin vuonna 2012.

Suoritemääriä alennettiin tulossopimuksessa, koska neljä tutkimushenkilöstöön kuuluvaa henkilöä siirtyi Kilpailu- ja kuluttajavirastoon. Suoritemäärät henkilötyövuotta kohden kuitenkin ylittivät asetetun tavoitteen. Myös vertaisarvioitujen julkaisujen määrä ylitti tavoitteen olleen korkeampi kuin kahtena edellisena vuonna. Pidettyjen esitelmien määrässä ylitettiin lähes tavoitteeseen. Yliopistoon siirtymiseen liittyen korostuivat kansainväliset hankkeet ja esitelmissä tieteelliset foorumit.

Tulorahoituksen määrä pieneni edellisvuoteen nähden. Suurin osa tutkimusrahoituksesta tuli Tekesiltä ja Suomen Akatemialta. Niiden rahoitusosuudet kasvoivat, vaikka itse määrä pieneni. Ympäristöministeriön rahoitusosuus moninkertaistui ja EU-rahoitus yli kaksinkertaistui edellisvuodesta. Suurin osa budjettirahoituksesta on aiempien vuosien tapaan sidottu yhteisrahoitteisten hankkeiden kautta omarahoitusosuuksiin ja hankehakuihin sekä niihin liittyviin valmisteluihin. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavustavoitetta ei saavutettu. Tutkimustoiminnan osuus kokonaiskustannuksista ylitti reilusti tulosso-

pimuksen tavoitteet ja tietopalvelun kustannukset alenivat entisestään. Maksullisen toiminnan tuotto jäi vuonna 2014 vaatimattomaksi.

Työaika jouduttiin yliopistoon siirtymisen vuoksi käyttämään keskimääräistä enemmän hallintoon, johtoon ja kehittämiseen. Myös tutkimusrahoituksen hakuun käytetty aika kasvoi.

Edelliseltä vuodelta siirtyvän määrärahan osuus menoista pysyi edellisvuoden tasolla, ol- len 30,8% (2013, 30,2 %) bruttomenoista. Osa siirtyvästä rahasta on eri hankehauista saatua hankerahoitusta ja osa käytetään hankehakujen valmisteluun ja suunnitteluun. Li- säksi KTK varautui yliopiston yhteyteen siirtymisestä aiheutuviin ylimääräisiin kustannuk- siin.

Henkilötyövuosien määrä alitti hieman tulossopimuksen mukaisen (35 htv) tavoitteen ol- len 33,2 henkilötyövuotta, mikä johtui lähinnä usean henkilön osa-aikaisena työskentelys- tä. Lisäksi palkattiin määräaikaista henkilöstöä, joiden sopimukset päättyivät vuoden lo- pussa, mitä voidaan pitää hyvänä organisaation muutostilanteessa.

Yhteenvedona voidaan todeta, että KTK:n toiminta on kehittynyt myönteisesti huolimatta Helsingin yliopiston yhteyteen siirtymiseen liittyvistä valmisteluista. Toiminta on tulosso- pimuksen mukaista ja KTK:n on saavuttanut pääosin tulostavoitteensa.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä ministeriön kanta kehittämistarpeisiin

KTK:n toimintakertomuksessa ja tilinpäätöksessä esitetyt tiedot ovat riittävät ja niiden avulla on mahdollista muodostaa käsitys toiminnan kehityksestä ja tulostavoitteiden saa- vuttamisesta. Vuotta 2014 koskevassa tilintarkastuskertomuksessa Valtiontalouden tar- kastusvirastolla ei ole huomauttamista sen toimintaan.

3. Toimenpiteet, joihin yksikön ja ministeriön on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisu- den parantamiseksi

Koska KTK siirtyi vuoden 2015 alussa Helsingin yliopiston yhteyteen, ei työ- ja elinkeino- ministeriö enää tulosohjaa KTK:ta. Työ- ja elinkeinoministeriön näkökulmasta siirtoon liit- tyvät valmistelut toteutettiin huolellisesti ja henkilöstön työhyvinvoinnista huolehdittiin muutosprosessin aikana hyvin.

Helsingissä 12 päivänä toukokuuta 2015

Pekka Timonen
Ylijohtaja

Eeva-Liisa Koltta-Sarkanen
Kaupallinen neuvos

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksestä vuodelta 2014

1 Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Vuonna 2014 Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) tehtävissä ja toiminnassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Taloustilanteen kiristyminen kuitenkin vaikutti viraston toimintaan monella tavalla.

Teknisen turvallisuuden ja luotettavuuden osalta toimintavuosi oli pääosin pitkän aikavälin tavoitteiden mukainen. Sähköpalokuolemien määrässä tapahtui kuitenkin merkittävää lisääntymistä. Markkinavalvonnassa kuluttajaturvallisuuden toimialaan kuuluvien vakavasti puutteellisten tuotteiden lukumäärä kasvoi merkittävästi. Yritysten ja muiden toiminnanharjoittajien sekä kansalaisten turvallisia toimintatapoja kuvaavat indikaattorit osoittavat pääosin myönteistä kehitystä. Rekisteröityjen painelaitteiden määräaikaistarkastusten kattavuutta kuvaavan indikaattorin arvo (85 %) on edelleen alle tavoitearvon (90 %). Painelaitteiden määräaikaistarkastusten kattavuuteen kiinnitettiin huomiota myös viime vuonna.

Tukes on entistä enemmän suunnannut valvontatoimintaansa riskiperusteisesti ja määritellyt toimintamallin, jonka mukaan valvontatoimenpiteitä kohdennetaan. Valvonnan riskiperusteisuutta toteutettaessa on syytä muistaa, että kaikki laissa säädetyt valvontatehtävät ovat lakisääteisiä. Joidenkin toimialojen osalta valvonnasta on säädetty yksityiskohtaisemmin mm. tarkastustiheyksistä tai tarkastusten sisällöstä. Toisilla toimialoilla valvonnasta ei ole yksityiskohtaisia määräyksiä, vaan valvonnan suoritustapa ja määrä jää kokonaan valvontaviranomaisen arvioinnin varaan. Valvonnan toteutus riskiperusteisesti on tarpeen ottaa huomioon myös eri toimialojen lainsäädäntöä kehitettäessä, ts. mahdollisuuksien mukaan yksityiskohtaisesta sääntelystä kohti yleisempää.

Tukes osallistui laajasti ministeriöiden apuna toimialansa lainsäädäntöhankkeisiin ja saavutti lainsäädännön kehittämiseen liittyvän vaikuttavuustavoitteensa.

Tukesin toiminta on ollut Tukesia ohjaavien hallinnonalojen strategioiden mukaista. Tukes on saavuttanut pääosin tulostavoitteensa vuonna 2014.

Toiminnallinen tehokkuus

Taloudellisuutta ja tuottavuutta koskevat tavoitteet toteutuivat. Kokonaistuottavuudelle asetettua tavoitetta ei saavutettu. Kokonaistuottavuusindeksin arvo oli 97 (vuonna 2013: 99).

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuudelle asetettu tavoite saavutettiin. Julkiseurusteiden suoritteiden kustannusvastaavuus oli 104 %, mitä voidaan pitää hyvänä tuloksena (vuonna 2013: 92 prosenttia). Nettobudjetoidun kemikaalituoterekisterin kustannusvastaavuus oli 113 %. Ylijäämä johtui toiminnan tehostumisesta sekä yhteiskustannusten vähenemisestä.

Tukesin eri toimintojen osuudet olivat edellisen vuoden kaltaiset: valvonta 78 %, kehittäminen 14 % ja viestintä 8 %.

Valvonnan kattavuustavoitteet saavutettiin. Valvontatoimenpiteiden lukumääriä on eräiltä osin vähennetty ja pohdittu uusia toimintatapoja määrärahasäästöjen vuoksi. Käsitteilyaikataavoitteet saavutettiin 95 %:ssa käsitellyistä asioista.

Tukesilla on eri toimialoilla tehtävänä ohjata alueellisia ja paikallisia valvontaviranomaisia heidän valvontatoiminnassaan. Tukes on ohjannut ja yhtenäistänyt tätä valvontatoimintaa toimintavuoden aikana merkittävästi. Tähän toimintaan Tukesin on tarpeen myös tulevana vuosina panostaa riittävästi, koska toiminnan tulokset näkyvät valvontatoiminnan kehittymisessä ja yhtenäistymisessä koko maan alueella.

Toimintavuonna toteutettiin Tukesin kaikkia toimialoja koskeva asiakastyytyväisyyskysely. Kokonaisarvosanaksi saatiin 3,9 (asteikko 1 - 5). Ministeriön näkemyksen mukaan tätä kokonaisarvosanaa voidaan pitää erittäin hyvänä.

Tukesilla on käynnissä toimitilahanke Helsingissä ja Tampereella. Hankkeen myötä on tarkoitus tehostaa tilankäyttöä, saada aikaan säästöä tilavuokrissa sekä ottaa käyttöön uudentyyppinen tapa tehdä työtä.

Henkisten voimavarojen hallinta

Henkilötyövuosien määrässä ei tapahtunut merkittävää muutosta, toteutuma oli 227,4 (vuonna 2013: 226,6 htv). Vuoden aikana valmisteltiin Finas-akkreditointipalvelun siirto Mittatekniikan keskus Mikesin yhteydestä Tukesin yhteyteen vuoden 2015 alusta lukien. Siirto koskee 25 henkilöä.

Henkisen voimavarojen kehittämisen osalta toteutettiin toimenpiteitä henkilöstölinjauksen ja Inhimillinen pääoma –suunnitelman mukaisesti. Henkilöstön työtyytyväisyyttä selvitettiin VMBaro-työtyytyväisyyskyselyllä. Kokonaisindeksi oli hieman valtion keskitason yläpuolella. Henkilöstön lähtövaihtuvuus oli 10,9 % (vuonna 2013: 11,8 %), jota voidaan pitää edelleen melko korkeana.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä ministeriön kanta kehittämistarpeisiin

Tilinpäätös sisältää runsaasti tietoa Tukesin toiminnasta ja antaa ministeriölle riittävät tiedot tulosohtauksen kannalta.

Vaikuttavuusindikaattoreita sekä suoritteiden käsittelyaika- ja määrätavoitteita ei ole vielä käytössä kaikilla Tukesin uusilla toimialoilla, mutta kehitystyö näiden osalta on käynnissä. Indikaattoreiden kehittäminen on tärkeää Tukesin toiminnan vaikuttavuuden arvioinnin kannalta. Tavoitteena on, että Tukesin kaikki toimialat saadaan vaikuttavuusindikaattorien piiriin lähiaikoina.

Valtiontalouden tarkastusvirastolla (VTV) ei ole ollut tilintarkastuskertomuksissaan olennaista huomautettavaa Tukesin toiminnasta ja VTV on todennut, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu.

Sisäministeriö on antanut erillisen palautteen Tukesille sen toiminnasta pelastustoimen laitteiden valvonnassa vuonna 2014. Tukes on sen mukaan saavuttanut sille asetetut toiminnalliset tavoitteet pääosin ja toteutetun valvonnan vaikuttavuus on säilynyt hyvänä. Toiminta on sopeutettu pienentyneisiin määrärahoihin. Tuotevalvonnassa painopiste on siirtynyt reaktiiviseen valvontaan ja urakointivalvonta on suunnattu riskiperusteisesti. Henkilötyövuosimäärä toteutui tavoitteen mukaisena.

3. Toimenpiteet, joihin viraston on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Tukesin toimintaa on vuoden 2011 alusta lähtien ohjattu kuuden ministeriön (työ- ja elinkeinoministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, ympäristöministeriö, sisäministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö) moniohjauksessa. Myös Tukesin tilinpäätöstä vuodelta 2014 ja tätä arviota on käsitelty Tukesin tulosohjauksen yhteistyöryhmässä.

Tukesin tulee jatkaa talouden määrätietoista sopeuttamista aiemmin toimintaa turvanneen siirtyvän määrärahaerän kutistuttua ja valtiontalouden tiukan tilanteen takia.

Niukkenevien resurssien vallitessa Tukesin tulee varautua ydintehtävien priorisointiin. Tukesin tulee edelleen kehittää valvonnan riskiperusteisuutta sekä kannustaa toiminnanharjoittajia lainsäädännön noudattamiseen.

4. Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö, yhdessä Tukesin tulosohjauksen yhteistyöryhmän kanssa tulee kiinnittämään erityistä huomiota Tukesille mahdollisesti esitettävien uusien tehtävien arviointiin ja niihin liittyvien resurssien riittävään turvaamiseen sekä valvonnan riskiperusteisuuden kehittämiseen.

11.5.2015

Pekka Timonen
ylijohtaja

Tomi Lounema
kaupallinen neuvos

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Energiamarkkinaviraston tilinpäätöksestä vuodelta 2014

Energiaviraston tehtävänä on valvoa ja edistää sähkö- ja maakaasumarkkinoiden toimintaa sekä tukea ilmastotavoitteiden saavuttamista.

Arvio tuloksellisuuden ja sen kehityksen sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Energiaviraston keskeisenä tehtävänä on vaikuttaa siihen, että sähkö- ja maakaasuverkopalveluja tarjotaan tehokkaasti, luotettavasti ja kohtuulliseen hintaan, että sähkömarkkinat toimivat hyvin ja että uusiutuvien energialähteiden osuus sähköntuotannossa kasvaa. Virastolle on asetettu yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen liittyviä tulostavoitteita, jotka liittyvät sähkön tukku- ja vähittäismarkkinoiden toimivuuteen sekä sähkönjakelun keskeytysten määrään. Lisäksi virastolle on asetettu yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita, joka liittyvät toimintaan kasvihuonekaasujen päästökauppaviranomaisena.

Energiaviraston yhteiskunnallisen vaikuttavuuden panos on ollut vuonna 2014 kokonaisuutena arvioiden hyvä.

Energiavirasto on täyttänyt päästökauppaviranomaiselle asetetun vaikuttavuustavoitteen. Virasto hoitaa myös uusiutuvan energian tuotantotuen toimeenpanotehtäviä ja vuoden 2014 aikana tähän alueeseen liitettiin myös uusia tehtäviä. Biopolttoaineiden kestävyysvalvonta on käynnistynyt hyvin. Vuoden 2014 alusta Energiavirastoon siirtyi työ- ja elinkeinoministeriöstä energiatehokkuuden edistämistehtäviä. Vuoden 2014 aikana viraston oli tarkoitus energiatehokkuuteen liittyvien varsinaisten substanssitehtävien hoidon lisäksi myös ottaa siirtyvät tehtävät haltuun ja rakentaa toimiva energiatehokkuusryhmä. Näissä tehtävissä Energiavirasto on onnistunut hyvin.

Toiminnallinen tehokkuus

Energiavirastolle on asetettu toiminnalliseen tehokkuuteen liittyviä tulostavoitteita, jotka kuvaavat tuottavuuden muutosta, taloudellisuutta sekä kannattavuutta ja kustannusvastaavuutta. Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuusprosentti on edellistä vuotta parempi. Virasto on parantanut toiminnallista tehokkuutta mm. tietojärjestelmien avulla. Toiminnalliselle tehokkuudelle asetetut tulostavoitteet ovat toteutuneet hyvin.

Tuotokset ja laadunhallinta

Energiavirastolle on asetettu viraston kaikille toimintasektoreille tuotoksiin ja laadunhallintaan liittyviä tulostavoitteita, jotka virasto on täyttänyt kokonaisuutena arvioiden hyvin. Energiavirasto on mm. edelleen panostanut merkittävästi vaikuttamiseen EU-tason ja pohjoismaisen tason sääntelyviranomaisten yhteistyössä. Sisämarkkinoiden sääntelyn kehityksellä on vaikutusta energiantensiiviselle Suomelle. Energiavirasto on osallistunut aktiivisesti EU:n sähkö- ja maakaasumarkkinoiden toimivuutta edistävien EU:n yhteisten verkkosääntöjen laatimiseen EU:n sääntelyviranomaisen yhteistyön kautta ja vastaavasti virasto on myös toiminut aktiivisesti EU:n päästökauppajärjestelmän sekä Kioton rekisterijärjestelmän kansainvälisessä yhteistyössä. Uutena asiana vuoden aikana käynnistettiin

sähkön ja kaasun tukkumarkkinoiden läpinäkyvyyttä ja eheyttä koskevan ns. REMI-asetuksen mukainen valvonta.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Viraston henkilöstövoimavarojen käytön haasteena on perinteisesti ollut tehtävien ja resurssien yhteensovittaminen. Lisääntyneistä tehtävistä johtuen henkilöstöresurssit kasvoivat vuonna 2014 edelliseen vuoteen verrattuna ja vuonna 2014 tilanne oli tältä osin kohtuullisesti tasapainossa. VMBaro-kyselyn tulosten mukaan työilmapiiri Energiavirastossa on edellisten vuosien tapaan korkealla tasolla. Viraston tehtävien täyttämisen edellyttämien henkilöstöresurssien varmistaminen pysyy haasteena myös jatkossa, EU-taustaisen energiapolitiittisen ohjauksen lisääntyessä.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulostavastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

Energiaviraston toiminnan raportointi on ollut riittävää ja virasto on pyrkinyt systemaattisesti vastaamaan sille asetettuihin tulostavoitteisiin. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen raportointi on kattanut tulossopimuksen kaikki osa-alueet. Tulostavoitteiden toteutuminen ja poikkeamat tavoitteista on raportoitu ministeriön näkökulmasta asianmukaisesti.

Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuksessa vuodelta 2014 ei ole ilmennyt huomautettavaa.

3. Toimenpiteet, joihin Energiamarkkinaviraston on ryhdyttävä ja joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö toteaa Energiaviraston saavuttaneen sille asetetut keskeiset vaikuttavuus- ja tuloksellisuustavoitteet kokonaisuutena arvioiden hyvin. Energiavirasto on toiminut hallinnonalan strategisten tavoitteiden ja tulossopimuksessa sovittujen strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Valtiontalouden tarkastusviraston antaman Energiaviraston vuotta 2014 koskevan tilintarkastuskertomuksen mukaan tilinpäätöksessä ei ole esitetty tietoja toiminnan tuottavuudesta. Tilintarkastajan vuosiyhteenvedon mukaan Energiaviraston tulee mm. kehittää toiminnan tuottavuutta kuvaavat mittarit ja esittää jatkossa tilinpäätöksessä toiminnan tuottavuutta kuvaavat tiedot. Lisäksi Energiaviraston tulee kehittää myös energiatehokkuustoiminnan taloudellisuutta kuvaavat mittarit ja esittää ne tilinpäätöksessä. Energiaosasto ottaa kyseiset asiat esiin Energiaviraston kanssa käytävissä toiminnan kehittämiseen liittyvissä keskusteluissa. Valtiontalouden tarkastusvirasto on myös huomauttanut, että Energiaviraston tulee kiinnittää huomiota maksullisen toiminnan kannattavuuteen. Tältä osin virasto ja energiaosasto ovat valmistelemassa Energiaviraston maksuasetuksen muutosta, jonka tarkoituksena on mm. päivittää Energiaviraston maksullinen toiminta nykyistä kustannusvastaavammaksi.

27.04.2015

Petteri Kuuva
osastopäällikön sijainen, teollisuusneuvos

Markku Kinnunen
neuvotteleva virkamies

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Valtiontakuurahaston tilinpäätöksestä vuonna 2014

Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä tulostavoitteiden toteutumisesta

Rahaston tehtävä ja tavoitteet

Valtiontakuurahaston tarkoituksena on turvata Finnvera Oyj:n antamien vientitakuiden, takausten ja muiden valtiontakuurahastolain (444/1998) 4 §:ssä tarkoitettujen sitoumusten täyttäminen. Rahaston varoista hoidetaan myös entisen Valtiontakuu keskuksen ja sitä edeltäneiden Vientitakuulaitoksen ja Valtiontakauslaitoksen antamat takuut, takaukset ja muut vastuusitoumukset.

Rahaston tehtävänä on toimia puskurina valtion budjetin suuntaan valtiontakuurahastolain 4 §:n mukaisen valtion takuu- ja takaustoiminnan osalta, joten sen toiminnan luonne on pääasiallisesti tekninen. Operatiivinen toimija valtiontakuurahaston vastuulla olevan takuu- ja takaustoiminnan osalta on valtion omistama erityisrahoitusyhtiö, Finnvera Oyj. Rahaston toiminnan teknisen luonteen sekä rahaston ja Finnvera Oyj:n välisen työnjaon vuoksi valtiontakuurahastolle ei ole asetettu tulostavoitetta. Tulostavoitteiden asettaminen, mittaaminen ja seuraaminen vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan osalta tehdään Finnvera Oyj:n rahoitustoiminnalle.

Rahastossa olevat varat ovat osa valtion yleistä kassavarantoa, joka on Valtiokonttorin hoidossa. Rahaston pääoma sijoitetaan osana valtion yleistä kassahallintoa eikä sijoittamisesta tulevia tuottoja tulouteta rahastoon. Tämän johdosta rahaston pääoman tuotolle ei ole asetettu tavoitetta.

Tilikauden 2014 toiminta ja tulos

Valtiontakuurahaston vastuulla oleva vientitakuu- ja erityistakauskanta oli vuoden 2014 lopussa noin 12,6 miljardia euroa. Vastuukanta kasvoi edellisen vuoden lopusta noin 1,5 mrd. euroa eli 14 %. Vastuukannasta ns. vanhan vastuukannan (Finnvera Oyj:n edeltäjien vastuukanta) osuus oli 4,9 milj. euroa ja sen arvioidaan päättyvän vuonna 2018.

Maaluokittaisessa jakaumassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden aikana. Suurimpina yksittäisinä vastuumaina ovat edelleen Yhdysvallat, Venäjä, Brasilia, Saksa ja Uruguay.

Toimialoista televastuiden osuus oli vuoden 2014 lopussa 34 % ja telakoiden ja varustamoiden osuus 27 %. Toimialojen suhteelliset osuudet vastuista ovat pysyneet edellisen vuoden kaltaisina. Merkittävimpänä toimialakeskittymänä voidaan pitää telakka- ja varustamosektoria. Siihen kuuluva vastuultaan suurin risteilyvarustamo on merkittävin yritys-kohtaisista riskikeskittymistä.

Yritysten kaupalliset riskit olivat vuoden 2014 lopussa 11,1 mrd euroa, jossa on noin 1,6 mrd euroa kasvua vuoden 2013 lopusta. Vastuista 48 % oli parhaimmissa riskiluokissa (A1-B1), noin 10 % heikoimmissa (B3-C) ja loppuosa eli 42 % oli B2 -luokassa. Uusi riskinotto keskittyi pääasiallisesti B1- ja B2 -luokkiin. B3 luokan vastuut vähenivät vuoden aikana merkittävästi, mutta yksittäiset vastuut voivat lisätä tappioita tulevaisuudessa.

Pankkivastuiden määrä oli vuoden 2014 lopussa noin 847 milj. euroa, jossa on kasvua vuoden alusta noin 120 milj. euroa. Pankkien luokitukset ovat hieman parantuneet vuoden aikana, mutta riskiä lisää Venäjän epävarma tilanne.

Riskin suojausta on vuoden aikana jatkettu muiden vientitakuulaitosten ja yksityisten vakuutusyhtiöiden kanssa tehdyillä jälleenvakuutus sopimuksilla, joilla vakuutusyhtiöt ottavat osan luottoriskistä kantaakseen. Sopimusten arvo vuoden 2014 lopussa oli n. 975 milj. euroa, jossa on kasvua edellisen vuoden lopusta noin 245 milj. euroa. Jälleenvakuutettuna on vain 8 % vastuukannasta ja tämän arvioidaan vähentävän vientitakuukannan kokonaisriskiä noin 10 %:lla.

Suuret riskikeskittymät, epävarmuus Venäjän toimenpiteistä ja kehityksestä sekä yksittäiset muut riskipitoiset vastuut pitävät riskitason korkeana. Mahdolliset tappio-odotukset ovat lyhyellä aikavälillä keskittyneet muutamiin yksittäisiin yhtiöihin.

Valtiontakurahaston vuoden 2014 suoriteperusteinen tulos oli 6 780 549,69 euroa ylijäämäinen (vuonna 2013 tulos oli noin 1 988 469,96 milj. euroa ylijäämäinen).

Tilikauden suoriteperusteinen ylijäämä on 6,8 milj. euroa ja tilikaudelle laadittu talousarvio oli 3,7 milj. euroa ylijäämäinen, jolloin poikkeamaksi muodostui -3,1 milj. euroa. Eräkohtaisesti tarkasteltuna merkittävin poikkeama talousarvioon verrattuna aiheutui takaisinperinnästä. Takaisinperintäsaamisten määrä on kasvanut 2,4 milj. euroa kun talousarviossa sen ennustettiin pienenevän 2,8 milj. euroa. Merkittävimpiä syitä eroon on dollarin kurssimuutokset (+ yli 3 milj. euroa), Argentiinan viivejärjestelyn yhteydessä pääomitetut korkoerät (2,2 milj. euroa ja Argentiinan vakautussopimussaamisten arvostusprosentin nosto 60:stä 70 prosenttiin (0,5 milj. euroa). Takaisinperintäsaamisten kertymän ennustettiin talousarviossa puolestaan olevan 6,5 milj. euroa ja toteutumaksi muodostui 4,2 milj. euroa. Tämä ero johtuu pääasiassa talousarvion laadinnan yhteydessä tehdystä liian korkeasta Irakin vakautussopimuksen kertymäarvosta. Irakin vakautussopimus on toteutunut sopimuksen mukaisesti.

Valtiontakurahastolla oli Pariisin klubissa neuvoteltu vakautussopimus seitsemän maan kanssa. Näiden sopimusten arvo tilikauden lopussa on 188 milj. euroa, josta rahaston osuus on 155 milj. euroa. Kaikki sopimukseen sisältyvät korot ja lyhennykset suoritettiin vuonna 2014 sopimusten mukaisesti. Näiden sopimusten lisäksi rahastolla on kahdenvälinen velkajärjestely Korean kansantasavallan ja Mongolian kanssa. Näiden sopimusten ja velkajärjestelyiden ulkopuolisten poliittisen riskin maiden takaisinperintäsaamisten määrä oli vuoden lopussa 64 milj. euroa, josta rahaston osuus on 57 milj. euroa. Poliittisen riskin saamisten maakohtaiset arvostusprosentit ovat säilyneet samana kuin vuonna 2013 lukuun ottamatta Argentiinaa (nostettu 60:stä 70 prosenttiin) ja Mongoliaa (nostettu 60:stä 100 prosenttiin). Kaupallisen riskin takaisinperintäsaamiskanta käytiin saamiseraikohtaisesti läpi ja kantaan jätettiin vain sellaiset perintäkelpoiset saamiset, joilla uskotaan olevan arvoa. Johtokunta seuraa jatkossa perintää vuositasolla. Valtiontakurahastossa oli vuoden 2014 lopussa varoja 656 350.097, 60 euroa eli noin 656,3 miljoonaa euroa. Työ- ja elinkeinoministeriön päätöksellä valtiontakurahastosta tuloutettiin 100 000 000 euroa valtion talousarvio momentille 12.32.30 (Siirrot valtion ulkopuolisista rahastoista) joulukuussa 2014.

Raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

Valtiontakuurahaston tilinpäätöksessä on seuraavat osat: 1. Toimintakertomus, johon kuuluvat johdon katsaus, toiminnan tehokkuus, tilinpäätösanalyysi sekä sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma sekä 2. Tilinpäätöslaskelmat ja liitteenä annettavat tiedot käsittäen tuotto- ja kululaskelman, taseen, rahoituslaskelman sekä tilinpäätöksen liitetiedot. Tiedot esitetään kahdelta vuodelta.

Rahaston tilinpäätöksessä ei esitetä erillistä tunnuslukuanalyysiä valtion takuutoiminnan tuloksellisuudesta ja kannattavuudesta. Sen sijaan Finnvera Oyj esittää vuosikertomuksessaan ja raportoinnissaan tilasto- ja vertailuaineistoa vienti- ja erityistakaustoiminnasta sekä tulostavoitteiden saavuttamisesta.

Tilintarkastajat ovat antaneet tilinpäätöksestä tilintarkastuskertomuksen 2.3.2015, jossa ei ole huomauttamista tilinpäätöksen suhteen. Valtioneuvosto on 19.3.2015 vahvistanut valtiontakuurahastosta annetun lain nojalla rahaston tilinpäätöksen vuodelta 2014.

Rahaston tilinpäätös ja siitä annettu tilintarkastuskertomus eivät anna aiheutta toimenpiteisiin.

Toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö arvioi, että valtiontakuurahasto on suoriutunut hyvin valtiontakuurahastonlain mukaisista tehtävistään vuonna 2014.

Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Tuloksellisuuden parantamiseksi ministeriö päivittää valtiontakuurahaston lainsäädäntöä hallituskauden 2015 –2019 aikana.

Helsingissä 11.5.2015

Petri Peltonen
Ylijohtaja, osastopäällikkö
Elinkeino- ja innovaatio-osasto

Inkalotta Nuotio
Erityisasiantuntija
Elinkeino- ja innovaatio-osasto

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Valtion ydinjätehuoltorahaston tilinpäätöksestä vuodelta 2014

1 Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Varautumisrahasto

Valtion ydinjätehuoltorahaston Varautumisrahaston tehtävänä on kerätä, säilyttää ja turvaavasti sijoittaa ne varat, jotka tulevaisuudessa tarvittaisiin ydinjätteistä huolehtimiseksi, mikäli jätehuoltovelvolliset eivät kykenisi huolehtimaan jätehuollosta. Tilikaudella 2014 Varautumisrahaston voitto oli noin 25,5 miljoonaa euroa (vuonna 2013 noin 21,6 miljoonaa euroa) ja tase vuoden lopussa noin 2,4 miljardia euroa (vuonna 2013 yli 2,2 miljardia euroa). Rahaston varat kattavat tällä hetkellä arvioidut ydinjätehuollon tulevat kustannukset.

Ydinjätehuoltorahaston luonteen vuoksi sen ensisijaisena päämääränä ei ole tuottaa taloudellista voittoa vaan varmistaa ydinjätehuollon toteutus tulevaisuudessa. Rahaston sijoitustoiminnasta sekä lainaustoiminnan korkotuotoista kertyvillä voitoilla hyvitetään jätehuoltovelvollisten rahasto-osuuksia. Vuonna 2014 rahasto-osuuksia hyvitetiin noin 25,5 miljoonalla eurolla (vuonna 2013 noin 21,6 miljoonalla eurolla).

Rahaston varat kerätään ydinjätehuoltovelvollisilta organisaatioilta, joilla on oikeus lainata vakuuksia vastaan 75 % rahasto-osuudestaan. Jätehuoltovelvolliset ja niiden osakkaat käyttivät takaisinlainausoikeutta kuten edellisenä vuonna. Valtio ei käyttänyt lisälainausoikeuttaan, joten rahasto antoi Valtiokonttorin tehtäväksi sijoittaa kyseiset varat valtion sarjaobligatioihin aikaisempien vuosien tapaan.

Rahaston toiminta ja siihen liittyvät toimintaperiaatteet määrätään ydinenergialaissa, -asetuksessa ja erillisissä valtioneuvoston päätöksissä. Rahaston tehtävänä on määrätä vuosittain ydinjätehuoltomaksut ja asiantuntemuksen varmistamiseen tarvittavat maksut. Ydinjätehuollon maksut toimeenpantiin maaliskuussa 2014.

Varautumisrahaston käytössä oleva tapa sijoittaa varoja on ydinenergialain määrittämien periaatteiden mukainen. Merkittävin rahaston käyttämä harkinta liittyy ydinjätehuoltomaksujen takaisinlainauksen periaatteeseen ja erityisesti siihen kytkeytyvien vakuuksien arviointiin.

Tutkimusrahasot

Valtion ydinjätehuoltorahastoon kuuluu Ydinturvallisuustutkimusrahasto ja Ydinjätetutkimusrahasto, joiden tarkoituksena on kerätä vuosittain ydinlaitosten haltijoilta varoja tutkimustoimintaan jaettavaksi. Vuonna 2014 kerättiin ja jaettiin tutkimusvaroja yhteensä yli 7,4 miljoonaa euroa (vuonna 2013 yli 7,4 miljoonaa euroa).

2 Raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

Valtion ydinjätehuoltorahaston tilinpäätöksessä on seuraavat osat: toteuttava organisaatio, toiminta-ajatus ja tehtävät, toiminta ja talous tarkasteluvuonna erillisrahastoittain, toiminnan tuloksellisuus, johtokunta, rahaston henkilöstö, maksetut palkkiot, eläkeasiat, tilintarkastajat, sisäinen valvonta, tuotto- ja kululaskelma, tase, rahoituslaskelma, liitteet, tilikirjat ja tositenumerosarjat. Tiedot esitetään erillisrahastoittain kahdelta vuodelta.

Ministeriö on vahvistanut Valtion ydinjätehuoltorahaston tilinpäätöksen asian oltua valmistavasti käsiteltävänä valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa 26.2.2015. Tilintarkastus on suoritettu 13.2.2015. Toinen kahdesta tilintarkastajista on JHTT-tilintarkastaja. Rahaston tilintarkastajilla ei ole ollut huomauttamista rahaston tilinpäätöksestä.

3 Toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Valtiontalouden tarkastusvirasto ei tarkasta Valtion ydinjätehuoltorahaston tilinpäätöstä eikä siten tässä kannanotossa ole käytettävissä tarkastusviraston tarkastusraporttia.

Ministeriö ja rahasto aloittivat vuonna 2014 yhdessä selvityksen, miten tutkimusrahastojen tulot ja menot voidaan jaksottaa siten, että tilikauden aikana tehty laskuttamaton työ kirjataan tilikauden kuluksi. Selvitystä jatketaan vuonna 2015.

Ministeriö ja rahasto ovat selvittäneet, miten tutkimushankkeisiin ohjatut varat laskutetaan. Vuonna 2015 otetaan käyttöön yhtenäinen kulutilityspohja, jota rahasto tulee edellyttämään kaikilta rahoituksen saajilta.

Työ- ja elinkeinoministeriöllä ei ole huomauttamista Valtion ydinjätehuoltorahaston toiminnasta eikä tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2014.

Ministeriön käsityksen mukaan Valtion ydinjätehuoltorahaston toiminta ja tilinpäätös vuodelta 2014 vastaavat valtioneuvoston asettamia tavoitteita.

27.4.2015

Riku Huttunen
ylijohtaja

Jaana Avolahti
neuvotteleva virkamies

Työ- ja elinkeinoministeriön arvio Finpro ry:n toiminnasta vuonna 2014

I Arvio Finpro r.y.:n toiminnasta

Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Finpro on rekisteröity yhdistys ja valtionapuyhteisö, jonka toiminnan laajuuteen ja vaikutavuuteen on eniten vaikutusta talousarviosta Finpron toimintaan allokoitujen varojen määrällä.

Finpron toimintoja uudistettiin vuoden 2014 aikana merkittävästi. Kesäkuussa 2014 Finpro myi sen maksullisen konsultointitoiminnan Soprano-konserniin kuuluvalla Finnish Trade Organisation Fintra Oy:lle, minkä jälkeen valtion yleisavustus kohdennettiin kokonaisuudessaan Finpron yrityksille tarjoamien julkisten palvelujen tuottamiseen eikä yleisavustuksella tämän jälkeen tueta maksullisia konsultointipalveluja lainkaan. Osana Finpron uudistusta myös Matkailun edistämiskeskuksen toiminnot päätettiin yhdistää vuoden 2015 alusta osaksi Finproa. Muutosten tavoitteena on vahvistaa pk-yrityksille tarjottavia julkisia kansainvälistymispalveluja sekä tehostaa matkailun edistämistä kytkemällä matkailun edistäminen osaksi Finproa ja sen laajaa ulkomaan verkostoa. Muutoksen johdosta Finpro profiloituu entistä paremmin keskeiseksi toimijaksi Team Finland -verkostossa.

Finpron konsulttitoiminnan myyminen vähensi omaa tulovirtaa, minkä johdosta Finpro joutui leikkaamaan kiinteitä kuluja ja YT-menettelyn päätteeksi irtisanomaan henkilöstöään. Lisäksi osa henkilöstöstä (42 kpl) siirtyi konsulttitoiminnan myynnin yhteydessä Fintra Oy:n palvelukseen. Vähentyneiden määrärahojen ja konsulttitoiminnan eriyttämisen vuoksi muun muassa Finpron henkilöstön määrä laski edellisvuoden 336 henkilöstä 176 henkilöön. Myös ulkomailla olevien toimipisteiden määrä laski 2013 vuoden 58 toimipisteestä 34 toimipisteeseen. Toimipisteiden vähentymisestä huolimatta toimipisteillä katettujen maiden määrä väheni edellisvuodesta vain yhdellä 44 toimipisteeseen. Kotimaan toimipisteitä Finprolla oli edellisvuoden tapaan 10.

Vuoden aikana laskutettujen tai neuvontapalvelua saaneiden asiakkaiden lukumäärä laski edellisen vuoden 1 832 asiakkaasta 1 437 asiakkaaseen. Palvelua saaneiden asiakkaiden lukumäärän laskua selittää myös Finpron kokonaisrahoituksen vähentyminen. Kuitenkin Finpro ylitti selvästi sille asetetun 1 300 laskutetun tai neuvontapalvelua saaneen yrityksen tavoitteen.

Pk-yritysten osuus Finpron asiakkaista oli edellisvuoden tasolla 78 %, tämä ylittää selvästi sille asetetun tavoitteen 67 %.

Asiakkaiden arvio Finpron palveluiden hyödyllisyydestä laski edellisestä vuodesta ollen 1-5 skaalalla mitattuna 3,93. Edellisen vuoden vastaava luku oli 3,98. Tämä alittaa Finprolle asetetun tavoitteen 4. Kuitenkin yleinen yritysten asiakastyytyväisyys Finpron toimintaan oli erinomainen, ollen edellisvuotta hieman korkeampi (4,05 vuonna 2013) ja tavoitteen mukainen 4,1. Finpron palveluiden hyödyllisyyden heikentymisessä heijastuu Finpron toimintojen uudistuminen ja kenties yritysten puutteellinen tietämys uuden Finpron toimintoista. Uudistuneen Finpron tulee parantaa viestintää uudistuneista palveluista, jotta asiakkaat ymmärtävät Finpron uuden toimintatavan julkisia kansainvälistymispalveluja tuottavana organisaationa. Oletettavasti Finpron palvelujen hyödyllisyyteen tulee vuonna

2015 vaikuttamaan positiivisesti Finpron toteuttamat laajat kasvuohjelmat, joita ministeriö rahoittaa erillisrahoituksella. Finpron henkilöstön sairastavuus on edelleen merkittävästi alhaisempi kuin muiden hallinnonalan yksiköiden henkilöstön sairastavuus.

Vuonna 2014 Finpro järjesti 15 yritysvaltuuskuntamatkaa (tavoite 10), 48 seminaaria tai tilaisuutta (tavoite 30) sekä tuotti 61 maaraporttia (tavoite 60). Näissä asioissa Finpro saavutti tavoitteensa erinomaisesti. Finpron tavoitteena oli myös osallistua vuoden aikana kymmeneen INKA (Oske, Shok) -lähtöiseen kansainvälistymisprosessiin. Finpron muutoksen vuoksi tämä tavoite jäi kokonaan toteutumatta. Sitä vastoin Finpro tiivisti entisestään yhteistyötä valtion julkisten toimijoiden kanssa Team Finland -toiminnan myötä. Tästä hyvänä esimerkkinä Finnveran, Tekesin ja Finpron yhteinen Let's Grow -ohjelma. Finpro myös osallistui ministeriön hallinnonalan lukuisiin muihin kehittämishankkeisiin ja -hankkeisiin, kuten konsernipolitiikan ohjausryhmään tai asiakkuuden hallintaa kehittäviin ryhmiin.

Finpro ei toteuttanut henkilöstön työtyytyväisyysmittausta, sidosryhmäarviota eikä jo aiemmin mainittua INKA-yhteistyötä vaikka ne oli asetettu Finpron tehtäväksi ministeriön ja Finpron välisessä tulossopimuksessa. Perusteena näiden asioiden toteuttamatta jättämiselle oli Finpron mukaan vuoden 2014 aikana toteutettu organisaatiomuutos. Ministeriö huomauttaa Finproa siitä, ettei se voi poiketa yksipuolisesti tulossopimuksessa sovitusta velvoitteista, vaikka se olisikin perusteltua.

Ministeriö on vahvistanut Finpron vuoden 2014 tilinpäätöksen 11.5.2015. Lopullinen yleisavustuksen määrä on 19 545 000 euroa, joka sisältää 18 120 000 euroa normaalina yleisavustuksena myönnetyn määrärahan sekä erillisellä päätöksellä myönnetyn 1 425 000 euroa, jolla mahdollistetaan määräaikaaisesti Finpron riittävän kattavan vientiverkoston ylläpitäminen edellä kuvatun organisaatiomuutoksen jälkeen.

Finpron toiminnalle asetetut tulostavoitteet ovat realistisessa suhteessa käytettävissä oleviin resursseihin nähden. Finpro on saavuttanut miltei kaikki sen toiminnalle asetetut tavoitteet, vaikka sen toimintaan osoitetut resurssit ovat pienentyneet.

Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

Finpron toimintaa ja toiminnalla aikaansaatuja tuloksia seurataan yhteisesti sovituin mittarein, asiakastytyväisyysmittauksin sekä tasapainotetun tuloskortin mittarein. Finpron tulostavoitteita ja saavutettuja tuloksia koskevat tiedot julkaistaan NETRA:ssa. Finpro toimittaa ajantasaiset tiedot NETRA:an aina annettujen aikataulujen mukaisesti.

Finpron tilinpäätös ja toimintakertomus ovat raportoinnissaan kattavia ja selkeitä ja antavat oikean kuvan toiminnan kehityksestä. Tulosten seuranta on Finprossa asianmukaista ja riittävää. Finpron yleisavustuksen käytöstä ja toiminnan taloudellisuudesta on 11.5.2015 tehty erillinen päätös, jonka yhteydessä on myös annettu erillinen tarkastuskertomus.

Ministeriö arvioi yhteenvedona, että Finpro ry:n toiminta on ollut taloudellista ja tuloksellista ja että Finpro on käyttänyt sille osoitetun yleisavustuksen tarkoituksenmukaisesti. Finpron toiminta on ollut tavoitteellista ja Finpro on saavuttanut suurimman osan sen toiminnalle asetetuista vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden tavoitteista. Finpron sisäiset

tulosjohtamisessa käytetyt keinot ja menetelmät ovat yhdistyksen toiminnan laajuuteen ja määrään nähden kattavat ja riittävät.

Toimenpiteet, joihin Finpro ry:n on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö on yllä esitetyssä arviossaan todennut, että Finpro on onnistunut saavuttamaan valtaosan asetetuista tavoitteista. Finpro on toiminut ministeriön konsernistrategiasta johdettujen tavoitelinjausten mukaisesti.

Finpro on tilintarkastusyhteisön laatiman tilikauden aikaisen tarkastuksen mukaan ryhtynyt niihin kehittämistoimiin, joita edellisen vuoden kertomuksessa on edellytetty. Käynnistetyt kehittämistoimet ovat olleet riittäviä.

Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriön arvion mukaan Finpron ohjaus- ja raportointijärjestelmä on ollut toimiva ja toiminnan kokonaisuuteen nähden kattava. Työ- ja elinkeinoministeriön ja Finpron välinen tulossopimus on uudistettu vuosille 2015–2018 (monivuotinen tulossopimus). Ohjauksessa pyritään entistä strategisempaan ohjaukseen, minkä lisäksi informaatio-ohjausta tehostetaan.

Muut Finpron toiminnan kannalta keskeiset uudistukset

Vuoden 2014 aikana Finpron toimintaa on uudistettu merkittävästi. Finpron maksullinen konsultointitoiminta on lakkautettu sekä Matkailun edistämiskeskuksen toiminnot on siirretty vuoden 2015 alusta Finproon ns. Visit Finland -toiminnoksi. Muutosten jälkeen Finpro tarjoaa pelkästään täysin julkisia palveluja. Uudistuneen Finpron toiminnot on jaettu kolmeen toimintoon, jotka ovat 1) Export Finland (yritysten kansainvälistymisen edistäminen), 2) Visit Finland (matkailun edistäminen) ja 3) Invest in Finland (Suomeen suuntautuvien ulkomaisten investointien edistäminen).

Lisäksi ministeriö on käynnistänyt elinkeinoelämän järjestöjen ja Finpro ry:n johdon kanssa valmistelun, jonka tarkoituksena on muuttaa Finpro rekisteröidystä yhdistyksestä valtion kokonaan omistamaksi osakeyhtiöksi. Mikäli muutos etenee, on sen tarkoitus toteutua vuoden 2015 loppupuolella.

Helsingissä 12.5.2015

Petri Peltonen
Osastopäällikkö

Mikko Härkönen
Ylitarkastaja

II Arvio Finpro ry:n Invest in Finland -toiminnasta vuonna 2014

Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Invest in Finland -säätiön toiminta liitettiin osaksi Finpro ry:tä kesäkuussa 2012. Vuonna 2014 Invest in Finlandin toiminnan kehittäminen jatkui. Painopisteinä olivat IIF:n toiminnan muutoksen suunnittelu ja toteutus. Tavoitteena ovat uudet avoimemmat, koko Team

Finlandin resursseja hyödyntävät ja aiempaa suurempaa lisäarvoa tuottavat toimintamallit.

Työ- ja elinkeinoministeriön ja Invest in Finlandin välisessä vuotta 2014 koskevassa tulossopimuksessa asetettiin tavoitteet, jotka liittyvät konsernistrategian tavoitelinjaukseen edistää korkean arvonlisän uutta, kasvavaa ja vientiin suuntautuvaa yritystoimintaa.

Tulossopimuksessa keskityttiin saatujen investointien vaikuttavuuden mittaamiseen. Invest in Finlandin hankkimien investointien taloudellinen arvo oli yhteensä 299 miljoonaa euroa vuonna 2014, kun tavoite oli 450 miljoonaa euroa. Investoinneilla luotiin 173 työpaikkaa, kun tavoite oli 600 työpaikkaa. Vastaavat luvut vuonna 2013 olivat 416 miljoonaa euroa ja 591 työpaikkaa. Invest in Finlandin tulokset jäivät näiden kahden vaikuttavuusmittarin osalta jälkeen asetetuista tavoitteista. Tähän vaikuttivat muun muassa Ukrainan kriisi ja Venäjän poliittinen tilanne sekä myös globaali talouden tilanne.

Invest in Finlandin toimintaa mitattiin myös investointien kansantaloudellista ja investointien innovaatiovaikuttavuutta kuvaavilla mittareilla. Uudet investoinnit arvioidaan pisteyttämällä niiden eri muuttujia. Ensimmäisen mittarin osalta tavoitteena oli 15 pistettä ja toisen 18 pistettä. Kansantaloudellinen vaikuttavuus sai 19,5 pistettä ja innovaatiovaikuttavuus 14,5 pistettä vuonna 2014. Vuoden 2013 vastaavat luvut olivat 22 pistettä ja 17 pistettä.

Invest in Finlandin tilastoinnin mukaan vuonna 2014 uusia ulkomaalaisomisteisia yrityksiä tuli Suomeen 223 kappaletta, kun luku vuotta aiemmin oli 214 kappaletta. Kun huomioidaan maailman ja Euroopan taloustilanne sekä pitkään jatkunut epävarmuus kansainvälisillä investointimarkkinoilla, tulosta voidaan pitää erittäin hyvänä.

Invest in Finland -toimintaa arvioitiin myös asiakastytyväisyysmittauksilla. Vuonna 2014 asiakastytyväisyys oli 4,31, joka on erinomainen tulos (asteikko 0-5). Vuonna 2013 vastaava luku oli 4,34.

YK:n kaupp- ja kehitysjärjestö UNCTAD:n ennakkotietojen mukaan vuonna 2014 ulkomaiset suorat sijoitukset vähenivät globaalisti kahdeksan prosenttia vuodesta 2013. Kehittyviin maihin suuntautuneiden investointien määrä jatkoi kasvuaan ja saavutti historian korkeimman tasonsa. Kehittyvien maiden osuus on jo 56 prosenttia kokonaisvirrasta. Investointivirta kehittyneisiin maihin sen sijaan kääntyi 14 prosentin laskuun. Huomioitavaa kuitenkin on, että kansainväliset investoinnit EU-maihin kasvoivat 13 prosentilla, kun taas virta USA:han oli edelleen laskeva. Kiina nousi suurimmaksi investointien kohdemaaksi. EU-maiden myönteinen kehitys näkyi myös Suomessa ja Invest in Finlandin toiminnan tuloksissa.

Huomioiden pitkään jatkunut globaalin talouden epävaka tilanne ja kehittyneiden maiden osuus investointivirrasta Invest in Finland on onnistunut toiminnassaan hyvin ja saavuttanut sille asetetut keskeiset tavoitteet tyydyttävästi.

Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

Finpron Invest in Finland -toimintaa ja aikaansaatuja tuloksia seurataan yhteisesti sovittujen mittareiden ja asiakastyytyväisyysmittausten avulla. IIF:n tulostavoitteita ja saavutettuja tuloksia koskevat tiedot julkaistaan NETRA:ssa. Finpro toimittaa ajantasaiset tiedot NETRA:an annettujen aikataulujen mukaisesti.

Finpron toimintakertomus ja tilinpäätös antavat selkeän kuvan Invest in Finland -toiminnasta ja ovat sisällöltään pääosin kattavia. Finrossa seurataan tuloksia asianmukaisesti ja riittävällä tasolla. Finpron Invest in Finland -toimintaan kohdennetusta yleisavustuksen käytöstä on tehty erillinen päätös 11.5.2015 ja annettu erillinen tarkastuskertomus 8.5.2015.

Ministeriö arvioi yhteenvetona, että Finpro ry:n Invest in Finland -toiminta on ollut taloudellista ja tuloksellista ja että toiminnalle osoitettu yleisavustus on käytetty tarkoituksenmukaisesti. Invest in Finlandin toiminta on ollut tavoitteellista ja toiminnalla on saavutettu globaali taloustilanne sekä Venäjän tilanne huomioiden asetetut vaikuttavuuden tavoitteet tyydyttävästi ja tuloksellisuuden tavoitteet hyvin.

Toimenpiteet, joihin Finpro ry:n Invest in Finland -toiminnoissa on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Valtioneuvosto hyväksyi periaatepäätöksen "Team Finland -strategia ulkomaisten investointien edistämiseksi" joulukuussa 2012. Strategian mukaisesti Invest in Finland keskittyy jatkossa hankkimaan Suomeen erityisesti ulkomaisia investointeja ja yrityksiä, jotka luovat talouskasvua, lisäävät työpaikkoja sekä vahvistavat osaamispohjaa. Investointien määrän sijasta korostetaan erityisesti investointien laatua (työllistävyys, taloudellinen merkitys, kansantaloudellinen vaikuttavuus ja innovaatiovaikuttavuus). Vuonna 2014 Invest in Finland jatkoi myös toimialafokusointia.

Investointistrategiassa painotetaan lisäksi Invest in Finlandin ja alueellisten toimijoiden välisen yhteistyön kehittämistä ja tiivistämistä. Tavoitteena on yhtenäistää toimintatapoja ja järjestelmiä investointien hankkimisen tehostamiseksi. Vuonna 2014 Invest in Finlandissa aloitettiin iso toiminnallinen muutos yhdessä laajan sidosryhmäverkoston kanssa. IIF sitoutui muutoksen rakentamiseen ja sen toimeenpanoa jatketaan myös vuonna 2015.

Ministeriö on yllä esitettyssä arviossaan todennut, että Invest in Finland -toiminnalla on saavutettu asetetut tavoitteet tyydyttävästi. Toiminnassa on huomioitu kansallisen investointistrategian ja ministeriön konsernistrategian keskeiset tavoitelinjaukset sekä vuosittaisessa Team Finland -strategiassa asetetut tavoitteet ulkomaisten investointien edistämisen osalta.

Finpro on tilintarkastusyhteisön laatiman tilikauden aikaisen tarkastuksen mukaan ryhtynyt niihin kehittämistoimiin, joita edellisen vuoden kertomuksessa on edellytetty. Käynnistetyt kehittämistoimet ovat olleet riittäviä.

Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Invest in Finland -toiminta on kytketty kansallisen investointistrategian ja vuosittaisen Team Finland -strategian toimeenpanoon vuoden 2014 tulossopimuksessa asetettujen tavoitteiden kautta. Lisäksi tulosmittaristoa on edelleen kehitetty strategioiden linjauksia tukeviksi.

Invest in Finlandin ja Team Finland -verkoston yhteistyötä ja toimintatapoja kehitetään sekä vahvistetaan uusien ulkomaisten investointien hankkimiseksi. Lisäksi yhteistyötä tiivistetään sekä uusia toimintamalleja kehitetään ja testataan alueellisten invest in -toimijoiden kanssa.

Ministeriön arvion mukaan Finpron Invest in Finland -toiminnan ohjaus- ja raportointijärjestelmä on toimiva ja kattava.

11.5.2015

Petri Peltonen
Osastopäällikkö

Henri Backman
Neuvotteleva virkamies